

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Statuta congregationis ben. argent - Cod.
Ettenheim-Münster 55**

[S.I.], 1623-1624

II. Caeremoniae ord. s. Ben.

[urn:nbn:de:bsz:31-108283](#)

INCIPIVNT CÆREMONIÆ ORDINIS SANCTI PATRIS BENEDICTI CONGREGATI^{ONIS}

Sandæ MARIAE Virginis Matis Nigrorum
Monachorum per Episcopatum Argenti-
nensem.

DISTINCTIO PRIMA

Cæmonie deoottissime suscipienda sunt in
Sisteriorum Fratrum ad Ordinem et Congrega-
tionem eandem.

CAPIT. I. Qui nam recipi distill?

Nulla Dei Regno, testante S. Ambro. lib. 3
comment: in cap. 15. Dux infirma est eter, nec filii praeculor
annis. Quapropter Sandus Pater Benedictus, et pueros
parvulos recipi et adulteros, non Regulae solum Auctoritate,
sed ex sydo quoq; suo conseruauit. Nam quod a-
dultos attinet Cap. 58. Legala de Adultis esse ree
ex eo clarum est, quod uetus eorum ut quibus uene-
runt dum Monasterij rebus induenter recesseran-
tibus et se dimicet eas aut deinceps contingere, rursum
ijs induiti dimicentur quod si adulti et constitutis
etatis non esset fieri non posset. Ut faciatur quod
probationes ex eadem capite adhibende, et ab aliis
languore minus discrete adhibentur. In partum
uerò ad parvulos de horum receptione ceremonia
recipienda Cap. 59. per hanc est. Quam etiam ex
Historijs

II.
1

filiorum loquuntur prester fiducias de quibus supremis agitur.
 Placidus Maurum, parvulus ad hanc illam lectionem hanc
 duodecimam suscepit. Et S. Basilius in questione cap. 8.
 de monachis: institutis idipsum Scriptura sacra testimonia
 corroborare, sed fratres eo quod Dominus dicit hoc. Si
 nile parvulus ad me veniret. Et Paul. 2. Tim. 3. laboraret
 cum qui ab infante sacre litteras dilexisset. versamus.
 Tim. 3. Precepit pater edocet in doctrina et correptione
 Iuniorum immi tempore. Merito primo quoq; etatis
 tempus ad accedentes censet. Equum omni corso saltus par-
 uulas in Monasterio suscipi, taliter in illis quod necessarium
 concentum cum habeant, monachij non eripi, non solon
 ipsi adolescentibus est que ita a peregrinis dicitur portare
 iugum Domini, quod est, cum in viro eiusdem optimum
 erit, sed etiam iugis Monasterio ut sic suero carcer
 ad eum discipline et Monasterio labore formatus
 et educatus Monachij non tam fandi, quam rati et
 videatur ut proinde bonus Monasterij natura certe
 et facilis, quam per hanc conservetur, dummodo tamen
 aptitudine ad dilectionis fidem non dicitur. Patisse, et quidem
 ad sacerdotium usq; alibi suscepit.

CAPUT. II.

Recipiendorum Examen.

Novitior ergo aliqui ad conversionem uenienti Sabi-
 hum. Novitiatibus petent, secundum S. Benedicti Regu-
 le cap. 58, et postea ibidem positas declarabiles, dif-
 cultabiles. et non nisi post yearnum aut quantum
 diem responsum dandum est uerius uero nisi aliud
 discretio sumerit, cuius humilitas paternitatem et caritatem
 prolebat, totus que dicit eleborat si nihilominus in
 galloando et petendo perseverauerit, Sabitu locet se.

seculari ad sue industrie si tuncem talis videtur ~~est~~ et R. Q. 13
Abbas concuerit, huius potest ad Capitulum.
Quo peruenient prosterat se ille deo super malum, et in Novitij suis ad
interrogetur ab abbate quid querat? ad quod ille respondeat. Hicdem se osternit
dei misericordiam et destram compateruitatem vel alio patens surgere in tri-
verborum si qua spesibus paucis in iudiciorum in pax et
et exstabuerit. Quo peracto ab abbate pergeat iusque proponetur ei prudenter tandem ordinis et congregacionis Riger Ord: Polich.
Asperitas et rigor.

Quarum rerum metu et horrore si non auertitur pro dimissio ad delirandum
restet eum ad melius deliberandum dimittens, potquam
exierit a fratribus et ipsi maxime qui de rebus eiusdem
aut statu aut familia nobiscum aliquam fortassis oceq. vita nigris.
Sicut, interrogabit, an aliquad in ipso se afferat in pedi-
mentum ad partem autem personae per se vel alium secundum
quod discretio vel necessitas faciat evanescibilis.

1. De vita et moribus.
2. Cuies literatura sit, vel quaevis in studio prosecutus?
3. De Natalibus, et An sit legitimus?
4. An exierit de ordine aliquo et quibus de causis?
5. An sit servilis conditionis?
6. An alicui Malicijs suam fidem obtrumperit?
7. An uoto alicui sit obstituta?
8. An alicui ad rationem obligatus?
9. An occultum aliquem habeat morbum?
10. An in successione aut executione ordinum patientur
impedimentum?

Examen fil

Et siquidem in illo Examire regiendus esse deprehensus
fuerit, ab abbate regi poterit: fin autem probari ab aliis
ad tempus in latrone seculari, secundum illud: ut in cetera
hospitiorum paucis diebus; etc.

CAPVT III.

Admissio pectentium ad Sabitum
et Cellam Novitiorum.

Igitur si prefato tempore studiis obtemperatus se conuenienti probauerit et sua petitioni insisteret, sumptuacione solita coram fratribus etiam privatum pulsans perseveraveret, hinc Abbas cum fratribus de ipso suscipiendo canonice liberet, et secundum nota maiora
canonica delib.
rat de fave. Non. eaq; non conditionata sed absoluta procedat. Et si ad recipiendum decretis fuerit pridie mane ante Capitelium seu Primam eius dicti, quo habitu Notariorum induendus est secreto à Priori vestitus inter fratibus vestibus, Ordinis et Congregationis nostra in talibus conuentis et missa nisi forsitan ante à tali probatione constitutas usus foret, talarij de novo indubit et non unquilo et alba veste choro, sicut indubit et vocatur,
In gratiis cap. post
28. Capitularem in credibili locum, se rursum in matrem proferens, à Prelato interrogatur: quid queris? cui rursum respondet ut Regia, necessitudinem bei et uestram Confraternitatem.

Surge in nobis.
Admissio seniorum
Tunc Abbas in genua credidum genuere admonebit, de molestijs et testationibus in conuersatione legulari in collibendis proprijs voluntatibus et abcedentia occurserit, quanta quaq; distinctione observationia legulea à Professori exigitur quam seniorie regi-
geres et rebelleri inventur, ac iurardetur et de alijs quibusdam auctoribus, ac presertim, quod sunt ei libe-
rum aule Professorum ex ore, etiam cunctis Monachis, sicut etiam Monasterij fati esse eandem dimittere
seipso in nobis.

Quibus auditis si nihilominus probationem Novitatus
utere voluerit, sacra vel simili forma, quam ei longe spiritus
suggererit, respondere potest: se renge de sola probata est
et fratram oratione confessum, specare venia, pro ut Novitij Regis
Diuina concesserit Clemencia imploratur. Et.

5.

Cui Abbas resum: Ego Dominus qui incepit in te
iace. Ac statim fortissime in quatuor transversis partibus,
ad summitatem Capitis, quasi principium Coronae faciendo trahunt capilli.
modice capillatum eum lucidat, dicens:

- X) Salutem fac seruum tuorum.
X) Deus noster sperantem in te.
X) Domini regnandum:
X) Et cum spiritu tuo.

O R E M Y S .

Præsta quæsiemus Domine precessus Deus ut sicut hic fa-
mulus tuus coram depositis capillis ita uictia quoq; coris
amittat et corporis, ut corpore pariter in horacu-
et mente leuam uacat foediliter in eternum regnare.
Per Christum dominum nostrum. Amen.

Tradens eum Magistro et mandans ut ipsum porto
consueta tonsura forma ante Complebitum bordem faciat
Inueni vero culiculum exire non permittat nisi ad au-
diendum sacrum prædictum, si ferendus sit dies, et ad latrone
pedem post vesperas Novitione quoq; mones, ut interim con-
fiteatur et communi at, in crastinum recipere fratibus.

Actus Loricensis pedum Novitij

inducendi à Patre Monasterio.

Post Vesperas dicto die inductionem præcedente dato
signo cum Nola vel campanula qua ad patres seu con-
ventus communis concordia fratres uentur per uetus tres

distinctus. Omnes in Capitulari loco conseruant et factabre-
iij oratione induendi pedes a Pane Monasterii lauantes
et si sicut plures recesserint ab antequercibus uirabiter:
cum vero ambo pedes lauerint Bergat primo pedem si-
nistrum, deinde dextrum, quem terminus iste corporis
excepta parte quodam, quam ipse primo aguletur, et
sic successivae fratres incipiendo a Superiore et sub-
sequendo per ordinem. Cum autem lauare incipiatis
Superior duos cantores intonare Psalm. Benedicdy
Domine Iesu Christe regnante in alto tono, et
respondent Monachos; alternam cantando in finem
usq. Et interime sit deuotatio pedum gra farta, al-
ceantq. pedibus Superior et Conventus simul cum Novi-
tio gena flectens incipiat Versum.

V. Suscepimus Deum misericordiam tuam.

R. In medio templi tui. Pater noster secundum.

V. Ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Saluum fac seruum tuorum.

R. Deus noster sperantem in te.

V. Nolle ei domine auxilio de sancto.

R. Et de Sion beere eum.

V. Esto ei domine turris fortiludinis.

R. A facie inimicorum. = nrā

V. Domine non secundum peccata facias nobis.

R. Neque secundum iniquitates facias nobis.

V. Domine nobiscum. nrās retribuas nobis

R. Et cuncte gratae tecu.

OREMVS.

7

Actiones nostras quesumus Domine aspirando praeueni et
adiuuando prosequere, ut cuncta nostra oratio et operacio
in te semper incepias, et per te cepta finiantur.

Concede nos famulos tuos quesumus Domine Deus perpetua
meritis et corporis sanitale gaudere, et gloriosa longa
Breathe Marie Virginis intercessione a pressori liberari
tristitia, et eterna peccati latitia.

Mercificio nos quesumus Domine Redemptoris Patris Benedicti
Abbatis commendeat, ut quod natis meritis non valens, eis
patronis atque paruerit. Per Domini nrum de.

Et induat eum capitulo sine optiq.

Postea aliquando locum secretum aereat, quo facto, Nomen
imponitur a Superiori, et ad Cellam cum Magistro re-
dire iubetur. Vedes autem eis seculares, quibus mane
exultus sibi vestario diligenter reservanda comit-
batur.

CAPVT. IV.

Inductionis Novitii Ceremonia

Si ferialis fuerit dies, Novitius mane post Primam Nonitig audiatur faciem
adudat Sacrum in altari vel sacello privato; sub Nomen imponitum
summa vero Missa, quando canatur Evangelium vel Credo, si dicatur, capite discoerto a Magistro
introducatur ad Tempulum, et in medio Chori istud
ante Crucifixum usq; dum Evangelium hoc Credo
finiatur, quo finito ad Presbyterium ascendens rebro
Abbatem proferat se proponit in terram. Et Abbas
indutus vestibus et plauditi vel canula genuis fecitis in latrone Veni S. Spes.
cantha incipiat Antiphonam Veni sancte spiritus.

quam concutus super formas prosequatur. quia finita
Abbas ad Novitium universus surgens dicit.

v. Enite spiritum tuum et creabatur.

¶ Et renouabit faciem terrae.

DILEMVS.

Aeternas nostras ut supra.

O vos qui corda fiduciae sancti Spiritus illustratione
domis: da nobis in eodem spiritu recta sapere, et ac
eis semper consolatione gaudere. Per Christum.

uel si placet etiam hoc adiungere:

Presta quiescens dominus noster Regnus famulorum tuorum
qui pro amore Iesu Christi filij tui conam capitio sui
desponsuit spiritum sanctum, qui statim religionis
in eo perfectae castitatis, et a mundi impudicitate ac
omni seculari desiderio cor eius defendat, ut habeat
in vita immunitatem ipsa manus destra tua virtutis
atribuat incrementa, et ab summa calamitate
oculat eis aperiat et lumen aeterno gaude cor
cedat. Per Christum Domum Deum.

Nunc singul.

Actuatus Vost.

Invenit habet.

Quibus finitis surgentem Corp' et ad Altare se
verente Monachus in genua sergat, sic chiam den
inductus permanens; Abbas autem Caputum similes
quo huius fuit induitus, ei debrabens dicabis. Ex quaad
le. O Ns heterem hominem cum aspergy fuit
et. Cister induendus cum scapulari cum capitulo
annexo) induat le. O nre nouum hominem
qui secundum Deum creatus est in iustitia
et latitudine veritatis. Amen
Quibus peractis Abbas incipit Versum

Saluum

V Salve fac seruum tuum.
R Deut meus sperarten in te.
V Sterne ei Domine misericordiam tuam.
R Et salutare tuum da mihi et ei.
V Esto ej Domine beris fortitudinis.
R Et facie inimici.
V Nihil proficiat inimicus in eo.
R Et filius iniquitatis non apparet nocere ei.
V Mille ei Domine auxilium de sancto.
R Et de sicut nunc cum
V Domine exaudi orationem meam.
R Et clamor meus ad te ueniat.
V Dominus uobiscur de Et cum spiritu tuo.

OREMVS.

Deus qui à seculi uaiditate conuersos, ad brauium
superne uocacionis accendis et qui resurgentibus
seculo manidones paras in callo, famuli tui fratres tu
cor celestis bonis incede ut fraternali uocione te
rehabur compagine caritatis, unanimis regularia
instituta custodias, sobris similes et quietis gradis
sibi datam sua conuersiois gratiam cognoscias.
per Christum Domum uerum Amen

OALMVS.

Domine Iesu Christe cuius et fortitudinis nostra humilitas
se hunc, ut famulum tuum, quem suadet compunctionis
ardore ab hominum ceterorum propensis separa
rasti, à conuersatione carnali, et ab immunditia terrena
norum adhuc, insita calida, ei fortiduale defernas
et grām qua in te perferret, infunde ut protegendas
huc mundus presidisti, quod te domante appellat te robo
rante adimplat, ut sua conuersiois occulor possent.

ad ea quae perseverantibus promittere et dignatae perstringere
merentur. Quid nimis et regnat Deus sic.

ORATIONES.

Deus qui beatissimum Benedictum electum famulum
tuum, abstrahens a mundi tribulib[us], nisi soli militare
institui: Nihilne quossumus huic Famulo tuo sub eiusdem
Magisterio ad tecum seruandum festinans, perseverandi
contrariami, et perfectam usq[ue] ad finem reditiam. Per
Crum sanum tuum. Amen.

ORATIONES.

Adesto Domine supplicante domino nro, et huic famulatu[m] tuu[m]
bene dicere desieris tui in via sancto tuo proba-
tionis Novitiorum libidinum contradicens, ut te tangere
et deuotus in M[ari]o persistere, et uitam eternam per-
cipere merearur. Per Crum sanum tuum. Amen.

Et nos Novitibus manus complederent, ac tringantur. dicit:
Ecce Frater Authoritate Dei et Ordinis Confe-
rimus tibi Fraternitatem nostram, si et in
quantum nobiscum perseveraveris in nomine
Patris et Filii et Spiritus. Et benedicti. in-
gentia pacis, perducere ei osculum pacis in fratrem Crucis cum amplexu
do more Romano, aspersumq[ue] aqua Benedicte dimittat
quem fui Magister apprehensione ducat ad locum
Novitiorum ante formas ipsi destinatas.

CAPIT. V.

Novitij pro professione

^{Sollicitatio} Cum Novitius tertio legulan[um] audiuerit et per
ea probatus, constans, idoneus atq[ue] utilis reporta fuerit
propter erga voluntatis et abbatis cum concuento percutum
selectis instauria priuatione apud frangulos professos

iam

11

iam ante adhuc, flegni concuerit, tunc vocetur ad Ca-
pitelium ibidem prostratus uendam petat. Abbate more
solito sufficiat. quid querat? et illo respondente bei
meritordiam et restraum confraternitatem in genua
crecum his vel similibus verbis Abbas commonefas propositio
ad nouitium.
dicat: Ecce frater ex Regula libe[r]ta audist[us] legem, sub
qua militare uis, si potes obseruare, ingredere; si vero non
potes, liber discede. Et a Nouitiis in humili p[re]tione per-
sistens, salita intra se paululum delibera[t]bae, respondet
se de gratia dei confidit omnia custodire, et curia sibi
imperata seruare uelle & facere erit. Salutat Abbas:
Ergo Deus qui in te capis locum ipse perficiat sic sit
aplaudens dominum affecsum triduando, ut suo tempore suscipiatur
in Congregationem et facultatem liberam disponens oia
scitur regulam, suag[ue] vel Monasterio vel pauperibus detin-
tibus, salvo concil. Trid. lxx. 25. cap. 16. Nixendo quag-
ut ad generalem uoluntatem nostrorum fratrum fer-
cerit bene enim ab factu misere potest, nisi dominus
Abbas vel Confessorius alius uideatur) uite sue Cox-
fessionem, de dictis etiam in antea confessis ipsi Melato
vel alteri, quem locum deputauerit, faciendo se pre-
parat; quoniam ad apertum audiendum magis sonio disponatur
mandando ut ad dictis aliquot in cella vel alio quieto
loco se confundat separatus ab aliis, exercitata spiritus gloria
per suum Magistrum pro capite suo direxerit, et neq[ue] ad
deliberationem et certioriem uoluntatem electorum perducent
faderit.

12

INSTRUARER[ET]UR ETIAM DE CONGREGATIONIS PRO STABILITATIS ET
CHEDDERIA PRESTATORA, NON SOLUM HOC ABBATI, SED ETIENNE
CONGREGATIONIS, SUB MELITO, SE STABILIS ET ERUDEMI IN CAPI-
TIBUS XIX ALIBUS CUNNIUS STABENDIS ET IDEM P[RO]MPTA SALUTIBUS

Conscriptio

Concepit uerbis doro profesionis seu petitionis sue Schredule in scribendis testificando. Et si quidem in his sa promissum ostenderit, monasteri ut professionem suam iusta formam infra scriptam manu sua scribat et si liber peerit, res si quis habet aut facta plementer doxatione conferat Monasterio, aut pauperibus distribuat, tanguam qui rerum earum potestatem nunquam post hoc habebury sit: si autem in parentum potestate adhuc est, possit hereditas obueniatur post mortem parentum expediri; vel quod parentes pro hereditatis ita parte, que ipsum conuageret post professionem factam offerent, acceptari. Regule ad communionem post professionem factam de manu Abbatis recipiendam sibi disponere infus, etiam si ante morte solito missam prestatam audiuerit, dimittatur.

CAPUT. VI.

Professionis Actus.

Quando Novitius debet profiteri, Pater Monasterii more solito Post Triduum et Octas ad Capitulum uenient cum Congregata ibi Conventu facta breui ore recipiendum arte se genua planteant, tunica fette talari, absq; Novitiali; habitu, quo iam autoc spolij debuerat ultimam facere petitionem permittit, qua completa superior ei ex uno latere operit curulam et scapulare ex alio uetus scutare, quas recipiens ipse in Marin aduit et dat expecti-rem: quo Regularum Habitum elogat, omneminde rurum egridiuerit et ad solenne sacrae sedis depositum. Recipientes autem ad Cellam suam reuechter donec

si

si copiam habet Missam priuatum audire posset: deinceps ad
funeris Missam sub Evangelio aut Credo fit dicatur, a
Magistro Novitiorum in chorum introducitur, ascendit
Presbyterium, et retro Altarem ante sumnum Altare
in terram procedit; Abbatem in loco Antiphonam
VENI Sancte Dre cum Veritate et Responsoriis
alii coledis ut supra super Novitium conuenientem eadem
prosequente. Quibus finitis erigit se Conventus eiusdem
Altare se conuenit, et Novitius stans nudo capite,
in eadem quo iacebat loco, fata cruce alle felicit
Novitorem suam, in teko Bedionum coheret, dicens.

13

Forma Petitionis seu

Professionis.

In nomine Domini nostri Iesu Christi Amen.
anno à Nativitate Domini millesimo N. die N. Menis
N. Ego Fater N. de hanc loco promoto stabilitatem
meam et conuerendum monum meorum, et abdien-
tiam secundum Regulam S. Benedicti, coram Deo et
omnibus sanctis, quorum Reliquie Sabentur in hoc Monio
N. diocesis N. in praesidia I.P. N eisdem Monachis
Abbatie vel Prioris et Monachorum eiusdem Moni
Sub Congregacione B. Mariae Virginis Matris N.N.
ad cuius rei fidem hanc petitionem manu propria scri-
psi, die et anno quibus supra dicitur.

12.

Qua petitione lecta, accepta uaria maxu destra ca-
cina in ea faciat, et circum Altare ducit, in coru
Epistole eam una cum scriptura solenniter oratione
si quam fecit super altare posuit in corde suo dicens:
Ecce donum tuum anima et paupertate mea quicquid mihi
derat, tibi signo et offero, et id uolo ut res mea fiat;

ubi

13.

ut fuerit cor meum et anima mea sub potestate Abbatis
et Monasterij, quem mihi bene dic tuus mihi hunc adum
proposuit. oscularis interim Altare et reverenter ante
Altaris medium unde abiit quo in genibus procul-
bente absolute Pater Monasterij nixit.

Benedictio Profitecens

ORATIO.

Oremus Fratres. carissimi, ut quod Fater iste ore
professus est, opere factuus compleat, auxiliante
Oro nostro Christo, qui c. p. e. ss. u. erg. p. o. s. s. Amet
Mox. Nouibus stans dico sub accentu in medio cir-
cumflexo, et in fine versatiliter hunc versum.

Suscipe me Domine secundum eloquium tuum
et uiuam: et non confundas me ab expectatione
mea.

Quoniam Verbum Chorister respondet in fine adiungens
Aleria patri hoc ad quod non velinatur; et Nouitius
genitilitat ad quamlibet respondorem Chorij deinde
Aleria Cantor imporxit Psalmum Miserere mei;
deus secunda magnam & indicibulum per choros
et fine inclinando ad Aleria percurriendum. sed
quo Nouitius ad singularis Professus per utrumque Co-
rulne circumducitur ut pro se creat ad terram genibus
se humildando dicens: Ora pro me Pater Caeli Fater,
incipiendo a Domino Altare et Misericordie suorum
Altaris et Officiorum. dum haec sunt uerba altaris
laeies ab Altari Chorus contra Chorum in regione
Stabat. quo Psalmo finito, et Nouitius ad locum
hunc ante medianum Altaris reuerto, ac Caputrum
prosternit in capite tenet prostrato, Pater Altari
ad ipsum profitecentem canversus medicei uoce

cantando

Cartando, sed accentu, dicit lequeat versus et orationes
Choro respondeat.

15

V Kyrie eleison. Rx C^{or}de eius. Kyrie. Pater noster.

X Et ne nos inducas in tentacionem.

R^e Sed libera nos a malo.

V Saluum fac seruum tuum.

R^e Deus noster speralem in te.

V ostende ei misericordiam tuam.

R^e Et salutare tuum da nobis.

V Esto ei domine terris fortitudinis.

R^e A facie iniustie.

V nullus propiciat inimicus in eo.

R^e Et filius iniquitatis non approbat nocere ei.

V Mitte ei auxilium de sancto.

R^e Et de sion tuere eum.

V Domine expandi orationem meam.

R^e Et clamor meus ad te veniat.

V Domine vobiscum sis. Et cum spiritu tuo.

O R^e M^r V^s

D^eus indulgentia Pater qui suavitatem tuae do-
strictioris temperans indulxit ne filius portaret i-
niquitatem patris: et quod mira dispensatione
etiam malis bene uteris tua dignatiois gram per eos
prequerer aperaris, quicunq; clementiam tuam ut hunc
fatuum tuu non obstat quod habibum delegacionis
per nos facta et tali re indignos auxiliis sed miseri-
teriam quod per nos ecleas exhibebis, ne indecet
per dominum S. spiritus exequaris. Ne domini nra
in uiritate eiusdem s.

OREMVS.

Dominus qui per coeterum filium tuum cuncta creasti
quicquid mundum petris misericordiam per mysterium mea-
tationis et renouare dignatus es le suppliciter exora-
mus ut eiusdem domini tui heretici grauata super hunc
fanculum tuum abrenuendos et deinceps propitatem
clementer respicere dignatus per quam spiritu misericordia
sue renovata ueterem uicem cum ualibus suis exequatur
nunc quicquid secundum donum creaturæ induere merer-
tur per eundem dominum nostrum dicitur. Amen

OREMVS.

Domine Iesu Christe, qui es uia sine qua nemo uenit
ad patrem quemque beatitudinem clementiam tuam,
ut nunc famulorum tuorum a carnis libo decideret abhadre
per illeris discipline regularis deitatas, et qui pectora
uocare dignatus es doceri: uenit ad me omnes qui labo-
ratis et onerati estis, et ego reficiam uos: praesta ut
huc uox invitabundis mea ita in eo conualefacat,
quatenus onera pectora deponeatis et quam dulcis et
gustosa haec refedione sustentari mereatur: et siue
altestari de omniis meis dignitatibus agnoscet enim inter
omnes meas, et ipse de agnoscatur ut aliorum non aequaliter
sedile: neq; audiatur uocem aliorum, sed haec quae
dicitur, qui mihi ministeriat me sequatur. Quis uenit dicitur.

OREMVS.

Sancte Spiritus qui te deum ac dominum revelare dig-
natus es mortalius immensam huc pietatis gratiam
postulamus: ut uerbis tuis spiras sic et nunc fa-
mulus effectum deuotionis intelligas: Et quoniam
haec sapientia est conditio mea quicquid prouidebita quie-
teretur, quem iuxta ait: consuetu[m] g[ra]m vnde hec
de omni doceat, et per intercessionem Beatae Virginis

Patris

Pater noster Benedicti (quem praecepsus huic sancte
Institutionis legislatorem dedit) nec non et aliorum
Sacerdotum ad quorum voca petitionem facit fac eum
a sanitate sacra; veraciter conserui et sicut es
viro peccatorum remissio deprimentes impetratis obligatio-
nes in eo dispolue et ad obsecracionem huic sancti
Propositi fac eum certatum ferre ut in tribulatio-
nibus et angustijs indefessum tua consolacione valeat
respirare et iuste et pie per ueram humilitatem et
obedientiam in Fraternali Charitate fundatus quod te
dorante sole promittit, foedus per seceratia compleat
Qui cum Patre sancto, Virginis filio eis bonis
anno Iesu Christo uixit et regnat tecum per infinita
secula saeculorum. Amen

17

Habibis Benedictio.

Complebit his Nochis capite propuale testo in ge-
nua se euangelie, sicut manente, Pater se ad Bene-
dicendum indumenta Monachalia uerbit fine hunc
abratulè incepit orationem sequentem.

Dominus Iesu Christe qui regumus ita mortalitatis
inducere docebas es, absceramus immensas haec largita-
rit abundantiam ut hoc genit uermach quod ss
Patres ad innocentia vel ueritatis uindictam
abrenuerint letitie seculo fore sanguinat ne ita bene-
fi dicere et sanctificare dequeris ut huius famulari
bus qui hoc induit periret indumento, te quoq; indi-
cere mereatur. Qui uenit et regnos tuos secundum ueni-

O R M V

Quis eternorum bonorum filius summe promiditor et
certissime persoluebit quod uermach salutis et
indumentum.

Pater

indumentum in exortitatis huius fidelibus promulgat: Clemens
nam tuam humilitatem exposidemus ut haec indumenta
menitatem cordis et contemptum mundi significentia-
tia quibz famulz tuus servos uocabilz est informans
proposito propriez bene dicas ut beatie abnegatio-
nis habitum quem te aspirante suscepisti te prote-
gende custodias et quem vestibus venerande Re-
ligionis induit temporaliter beatia facias immorta-
litate vestri. Per Christum Dominum nostrum Amen

Oremus.

Dominus Deus bonorum virtutum dator et omnium
benedictionum iustorum largiphone te subinde precibus
deprecans ut has uelles veneratione dicere et sancti-
ficari deigneris quas famulz tuus pro iudicio agrof-
fende reliquias induere uult ut multo ieiunior habet
ut cognoscatur deus. Per dominum nostrum etc.
Et statim indumenta ac Novibz opie in censo ad-
leantur et aqua benedicta apergantur. Resea-
niles genitifidore ad i. Regia medio ad Altare
incedat cantare hymnum sequentem.

Veni sancte spiritus etc.
Qui paraclitus diceres etc.
Tu septiformis menere etc.
Accende lumen senilis etc.
Hostem repellat longius etc.
Per te fidamus de patrem etc.
Gloria patri domino
Natus qui a mortuis
Surrexit ac Paradybo
In seculorum secula amen

Habitus

Habitus Indurio et
Complementum.

19

Quem hymnum Conventus prosequente in deum Abbat
exult Novum habitu Novitiale dicens: Exultate
Conventus ueterem Sorem cum astiby suis. Et subsequen-
ter induat eum Ecclesiaris Benedictis, dicens: Adal-
te nos Novum Vitem quod secundum Eum eratq; est in
subtilia et sanctitate ueritatis. Quo induito Abbas
absolute incepit orationem.

Omnipotens semper meus Reg, cuius claritas ardore
succensus hic famul⁹ tuus Battilid ad me suam libri in die
Congregatione promittendo, teo iugo collum submittit,
Concede propitius ut in ultimo examinis die in
dextra tua collocatus custos deuotionis tuae promissa
se nuplisse latetur, per Christum Omne Amen.

OREMVS.

Dex qui Beatisimum Benedictum abstrahum ab
mundi turbulis tibi solo militare adest, tribue quae
nisi tamito heo sub eius Magisterio ad hunc seruo-
rem seduici, perseverandi constantiam et perfectum
ut in finem uictoriam. Per Christum Omne Amen.

OREMVS.

Præsta Domine tamelo tuo renuntiarii sacerdotibus
ponis gratia tua ianuas aperiri, qui despicio diabolo
confugit sub uictoriu Christi: iube eum uidentem
ad te seruorum uulnus suscipi, ne de equalead inimico
triumphare: tribue ei infallibile uinculum
auxiliū tui, et mentem eius fidei locuta circumda;
ut perdeat curta et diabolus tentamenta se gaudet
euaphie. Per luden Christum nostrum dñe.

Oratione

Orationib[us] suis fratris abbatis seu patris Muri profectam
ereditum complicitis manib[us] omnijs dicens: Eee frater
Charissime Authoritale[!] Dei et Ordinis conferimes
nobis Fraternitatem nostram si et in quaestione no-
biscum perseveraveritis In nomine et fide et spiritu
sancti. Amen.

Eplata bene & dictione cum signo crucis processum
oculatur. Mag[is] autem erg[o] accepimus ipsum deducit
per ubriug[us] Chorum seu in Presbiterio seu in locis
suis statim ut a fratribus Priorib[us] et Tribus sigillatis
accipiat osculum pacis, dicebatque sibi inter osculan-
dum: Id ducas te Deus tecu[m]. Missale ab ea parte
chori p[ro]p[ter]e que est dignior, et sic consequenter a
choro ad Chorum prosequendo. Qea oculatura ex-
finita in Presbiterio ad cornu Evangelij ex-
trema partem redub[us] hunc se proponit, et iacet
super posito pallio nigro ad hoc preparato, facie, ma-
rib[us], pedibusq[ue] de cuncta cooperib[us] appositis du-
bus caloris coereis uno ad caput, et altero ad pedes
in signum mortificationis, ut vivat mortuus, et mori-
atur vivus. Completa vero communione Sacerdos
sive Diaconus uertens se ad ipsum mediari uole-
dicab: Surge qui dormis, et exurge a mortuis,
et illuminet te Christus. Tunc ipse frater surgens
ad accipitendam a Patre Monasterij vel alio faci-
ficante Communionem, abz a Diacono ablutionem
a Magistro deducitq[ue] perceppta abbas ei Bene-
dictorem imperitum dicens formando crucis signu
super eum Benedictio be[ati] patris Dominus potestus et
filius et spiritus sancti descendat super te et maneat longe.
Postea absumatur ei locu[m] a Negro in ultimo professoru[m] gradu.
Et cunctileatum est.

COROLLARIVM

DE

Habitu & Vestimentis ac rasura Monachorum.

21

Siquidem in supradictis Noviciatus et Professoribus
Adibz mentio non minima facta fuit de habitu et vesti-
me distincto tam Noviciorum, quam Professorum /
Sciendam est quod sicut Ordinis et Congregationis via
quoad habitu et vestimentorum differentiationem, distinc-
tione quatuor sunt.

Habitus Probantis.

Et enim alii eorum quod in foribus Marij seu Sapphicio
in vestibus scapularibus paleatis persistentes ut etiam
dicuntur in Ecclesia bonibz ad Cap. 58. Regula, per
hia satis idonej ad ordinis peregrinationem reperi-
ad tolerationem ordinis aliquandiu tentandam admet-
tentur. Quibus datur tunica talaris nigra cum cingulo
et piceo, paulum acuminatus et super frontem alijs
fincigat bene apto, qualitercumque religiosum
in Monasterio vult abeatur.

2.

Noviciorum habitus.

Hic cum ad Noviciatum paulo post adorauerint uno
vel altero die, quam abz ille paternoster in Choro
peragatur post Tridionem Clericalem additius eidem
in Capitulari loco Capitulum rationandum acuminatum
quali commissi nostri in flago sue probationis infra
descripto, soleat uti, quod deinceps in aliis casorum Novi-
ciorum cum scapulari capitulo connectatur. Et autem illud
scapulare Noviciorum paulo brevius, quam professorum
ad integrum

3.

ad integrum penè palmarum, nec in latitudine plus
habet, quam pars unica quartam cum domidia.

Distinctio et forma Scapularium.

Danter enim sacerdotibus ex ultna diuina et cap-
tis scapularium aras talarium hunciarum actio plena
et anterius duorum transuersis digitis minis attrigen-
num pro latitudine partes has, Professionem facien-
tibus duas, Novitatis Chorū una cum dimidia commis-
vero saltem uice; ut inde actuū quædam distinc-
tia perspiciat.

Caputia quoq; scapularium eorumdem quamvis in
pro paria sint, in magnitudine tamen plurimum
adseverant. Quo enim causa dependentes struc-
tores sint, illa quoq; contrabenda magis et latitudine
ad equanda sunt.

Omnia tamen Caputia sic compendi debent, ut figura
media in retroq; lateris axillam aequaliter ex-
bessa, retro in acumen infra cingulum pectulum
presertim in sacerdotibus, dependentes possint, eis autem
altitudo baulic eleuata, ut pileolum super deservi-
phum talis capere et dum alter alter generatian
facere uult, una cum eodem pileolo in lato collis de-
hinc commode depoti ac leviter possit. Et si pileolum
expincent Caputia super utrumque numerum aequaliter
et decester depoti leviter realentes. Sicut deinceps ex-
hermitates anteriores Caputiorum erunt, ubi sub recto
coerent ad integrum palmarum vel amplius super se dis-
tincte. Nam ex hoc solo congregatio uia ab alijs

disfrumenta ei.

de terminanda est; semper nostros fratres tamen ubique
fuit, quodcum maxime per potest, huiusmodi caputies
sunt caputa legi.

23

Habitus Profreniorum.

5.

Quare tunc Novitius in inductione sua tale scapulae
et dum ad Professorum adiuvante deo aduolue-
riat, propter scapularis reproductionem duas ultra
quarit cum ad aequato caput protendit, etiam
flos qui est latitudo rotundus mandatus, cuius latitudo
inferior in circu perentia non minor septem aut octo
ulnarum et decemliby plicatus ornata sit longitudo
vero ad talos usq; descendens, ita tamen, ut ex terra
inquietus eauerit ad minimam duas manus digitorum
non contingat. Cuius caput idem cum Scapularium
paulo latiori caput est, maxime autem dependentes
cubitem suum ultra digitorum extremitatem in
longitudinem protende, in latitudine vero cubitum
et parum amplius habentes. Quamvis quidem omnes
Abbatibus, ob naturam statu sui gravitatem maxicas et
longiores et ultra duplicita latores habere posint.
Et quamvis nostri fratres antiquae Sacrae Scripturae
per hunc in omni Concentrici congregari necessitate
legantur; Non tamen et pretium pannorum eiusmodi
pariorum ex quib; flos talis plerumq; perfici possit
Et quia S. P. N. proper pauperibus et partimore
turbanus nullas superfluos sumptus admissibleas
derentur, attendebat neminem monachum nisi
ad funeris Concentricalem missam et vesperas et
quodvis singularis alta solennis festis aliquis
peragendo

peragendus instab, ijs utendum astrinximus: In reliquo
autem Noris ac Temporeb solis singularibus in forma
superioris tanta distinxisti uti posse decernimus, nihilominus
Capitibus eorum Caputio semper lechia.

Tunica vero quamvis aequali ut florej longitu-
dine per talos descendere posset, et petulca quibus
volumur in hyene; lardia tamen quinq; ab capulis.

CAPVT. VII.

De laicalium Personarum sive Commissorum ac Senatorum admissione ad ordinem abz Congregationem.

Et siquidem haec Congregatio nostra non solum
exemplu celeberrima Congregationis Cassinensis
et oda, verum etiam confraternitatem laicalium Personarum
que in Germania nostra in deducere et ignoracionem
ordinis ad conversionem et Professorem Monachorum
facile admisit esse, permanet et in membris eius vita
nive orbis diversit et miseria, secunda abz connixa
reminem amplius ad Congregationem attricata. Atque parum
cum Monachis, sed etiam ad chorum profefis, habiliatatem
habentium admittere statuerunt. Tamen quia deus
reminem mult perire, sed quaque in se est, eos salves
fieri. Haec quoq; ad Trapale Cassinensis Congregationis
formam modum ac viam incepit, qua huius etiam si qui
bono spiriti duchi, ad ordinem recidi possit auerteret
ad hunc spesdam, tamen abz conuentem scandalorum
formidine rependi posset. Et sic quidem ut et veri
(Religiosi) sunt, et fiant et nec ministris habilitatis

ita nesci

ita vindicari non aliquid, ex parte Monasteriorum
saltim, sic ergente causa tam suum quam ipsorum
singulare damnum resoluere possit easq; propterea non
Conuersorum sed Commissorum vocabulo fiduciarum.

25

Cum tunc eiusmodi persona Laicale in naufragio
nemo ad quietem et securam Religiosis portum
adspiraret, ad perditionem Huius et Trinitatis nostrae
adversarie aliqui conigeret, diligenter in eisdem quondam
primum est, si fuerint et sint bona fames, si sufficientes
statim ac roboris ab idonei ut quilibet eorum, id quod
ad opera aliiae autem destruendi sunt, opy unius mer-
cenarii completere, vel alias utiliter compensare valeat,
si liberis ab humana servitude, et nullo Gerardiis
alio uoto aut placidionij fronsu illos vindicet, aut debi-
tis infolubilis ad Gerardi. Si nullo contagioso aut inca-
ribi morbo gravati: aut alias tales ex quorum recep-
tione Morbum aeruginosum gravem posset, hincenam
sit Concupiscentiarum Trinitatis impeditus et studio
Uterorum exceptus de quibus nihil in Huius curandum.

Quorum si uisis etiam testimonij et indagatione
curiosa probabita nullum reportum fecerit, sed post
ille, qui par est, in mortis iudiciorum et conditione re-
quisita, atq; si propriaista Trinitatis eiusq; generis homin
esperioris uita difficultatibus, id tamen in perditionis
sue proposito personerare decreuerit, suscipi posset,
et per aliquot dies aliorum conuerthendum instar
Anuerae Cœli, et non aliud, quam prima see la-
bilem querat, in otio pectoralis et patientia exercitij
perterritori.

Quibus Gerardi Salita deliberalione cum

Conueniente

cum concurre, et examine quales inuenientur sibi premisso
 Et Abbas cum consilio et consensu aut concuento,
 si magis ita videbitur, aut seniorum qui quatuor
 sallent, ultra Terram Prelati vocem, ehe diuinit, vel
 dearum partium Concessiones, quando ipsi non con-
 censerint ad Prospalitatis Annun cuadem admis-
 tere dicti, sig. habitum Noviciatus conferre. Quo
 ordine Examini et deliberatione etiam posita
 cum perspiciere voluerint, ad Professionem ad-
 ducentur.

Novicialis habitus forma.

Est autem habitus ille non superpellucium, aut
 ad telas usq. perhingens tenda, sed paulo brevior
 et quamvis ulce, portare regiam terram albo
 Caputum robustum, et tam angulum, ut commode
 illa etiam pileolo habebit latito, caput regi posuit,
 Cum orbe circum circa ad dimidiam ferme ultram
 lato, atq. apollas per transversum digitum excedente

Inductionis forma.

Pridie sig diei, quo Et Abbas cum induere
 decreverit rationis deinde cum suis circumstantibus mu-
 habitione nos, et precibus super Novicios Chari to-
 litis, premisis vestibus, secreto à Pidore praedita
 breviore tenda, ad Capitelli locum vocata, ibi
 super matram, ut moris est, prostrabat ab Abbate,
 vernacula in qua interrogatur quid petat! et
 eadem respondet: Concordiam Dei et vestram
 fraternalitatem.
 Quo dicto surgere iubet, atq. de supra positis capitibus

requiritur, nemittit et candidè ad amicia, pro ut
circa se sit, respondere tenetur; atq; praedictante dein-
ceps ei Dno Abbate difficultates Ordinis ac iuste
sue laboratorie quam eodem contracta mentis ac si
iam Professionem facere vellit, arripere debet: si
cum bei gratia se illam tolerare posse confidit,
versacule uidet:

27

Aller auf Bados miltz bairnungsfigtadt, aus der
Wäder und böscher fürbet hoffent, gebraunt ist
alles so wie Quasten, Knochen und Jusföller
Trem Abbag od dymen: Darumb so müll Bbad an
Lied unv aufmaeten, daab so soll miß Rieß an-
gefungen.

Et statim iahmabo ipsi vel ipsis, si plures sibi con-
uenient concurre, ad se et ad suum sedem vocatos in
quatuor capitib; partibus, ad hibitib; quibus precibus
et ceremonijs, quibus Noviti Monachij, initiaher, excepto ^{13 de con-}
^{versis.} q; Ihesus Iuli von in Coro et sub sacrificio, sed in Capi-
tularij loco compleatus. Et sic inter Novitios dein-
ceps computantur, Novitatus sui cursum ab illo adw
incipiendo.

Institutio Initialis

Quapropter hinc Probationis sua cursum aggre-
dentes, Magister ipsi dati eas instruat, primum in
oratione et Exercitijs mane et Vesperi in Cellebri
et presentium in examine conscientie Vesperi et mane
faedendo, in modo pura et accurata Confessionis,
in ratione deinde communicandi, in rebus
et aliis Regia Confiteor et Rosario tam decipara
habitis, quam Comiti Saluatoris, atq; que capsum
illorum

illorum non excedant bonis rebus. Imponenda sunt etiam
eis orationes pro horis dicendae, ut experientur an eas
quotidie per solletere possint, non tanquam oas simul
sed usam post aliam. Justitiae præterea sunt, quoniam
utiliter sacre lodienses debent, et quotidie aliquid ex
vita Christij Germanica, aut alijs libris spiritibus
simplicioribus statim horis prælegendum explican-
dum in memoriam audidere.

11

In quibus cum aliquotibz profeceris, paulatinus
quodcumque eis ad explicandam Regule procedendum
est, non quidem turbig, sed in communibz diversa
Congregationis Capitulis etc. ut pale de obedientia,
de humilitate, patientia, instrumentis corporum
operum, tacternitate, compunctionis moribus, et omni
secularitate consummata, excursione, proprietate ex-
ultandi. Secundus quod sunt quoniam in se ipsius ho-
ram Religiosus ad dia que celebuntur, intentionem
formare debet, ut etiam labores corporales illis
amplic meritorum efficiantur: Quoniam tenebre
Menasterio et trahibz Tayuan Chro et eius statu
et Agilis quoniam se abnegare, mortificare contra
vitia frugrare in virtutibus profere, patientia pra-
serbit, humilitate obediens, amore ad fratres
in Deum. Num quis autem quam ter hec eiusdem
Regule predicationis repetenderet, eti in intellectu ipsa
hellen orebendo cum eis, et ideo hanc scipio inhi-
berat, signum pectoris datur nec regere nec scri-
bere sicut, nec eis permittendum ratione duceretur, ita
ut ne illud ritebly nō sub obedientia permitti velit.

De nobisrum

De vororum corundem Qualitate

Institutio.

Sane vero quamprimum capere posse videbatur
 etiam medio probationis anno novum decures so-
 lerter et iuxta caritate de suo statu, quis ille
 sit, et uoris, que facienda, informans sunt. Statu
 quod eti commissi (et non connuersi) dicantur fiant
 tamen Religiosi Ord. S. Benedicti, profecti castita-
 tem, pauperitatem, obedienciam, atq; conuerdonem
 monum suorum secundum regulam eiusdem Sandi
 Benedicti, et ita permaneant quamdiu fuerint in
 congregacione, nec non ad Chorum, sed ad eam
 operosam, sive ut vocant, Achriam in servitio fra-
 trum cui comitisci magis in gerende noescuntur,
 constitutam deputentur.

Vota vero, quod solennia fiet et quo simplicia vnde
 propterea per uolum Cashbaris affirmant quendam
 statum ex ea ipsorum parte immutabiliem, a quo
 sedes absoluere amplius non possint, nec Madri-
 monium aggredi, aut taliter aggredi uelle queat:
 Imo si colloquia familiariter et alia castitati con-
 traria cum foenitatis etiam Deo sacris contrarie
 presumperint, dum in Ordine sunt, non minus quam
 Monach ad Chorum Professi acriter punientur.
 Deinde exerto Pauperibus etiam quicquid ce-
 rentur, aut quamcumq; artem meritoriam noescint
 exercendo ut illos tibi ipsi, sed dia Maria in quo uult
 Professi, acquadrare. Ab eadem quoq; rationem in ha-
 reditabilib; si qua ad aliq; uitem interea peruexiret,
 militare: non enim ipsas, sed totum Monasterium
 ipsorum loco

Quando Fabes
Laii pessimi
e Monitis
cvi!

ipsorum loco succidere: hinc nullo modo in pecunia in
restib; in quibus alij rebus aliquid habere, circa quod
pro sua voluntate disponere queat, habere posse.
Et nolo vero Obedientiae illas aequas ac Monachos
ad Regulam morum Emendationem, et dia Superiorum
precepta tenet, ac nolum illud violari dici, quod
aliquis committunt eorum quibus à Monachis Chorj
nuta violari persibeatur. Sez tamen circa stabili-
tatem ipsorum se habere. Nam cari in Professores
forma nullam exprimant, nec ad eo, ut illas insolub-
iliter ad eam obligari: vi tamen Obedientiae, cui
hoc nolum suo quodam modo includatur, tenet
in Iustitia, ut, iuxta Capitulum et Lollardum
declaracionem, nec Abolutionem aut mutationem
petere, nec, si Monasterium et Capitulum annale nostre
acquirere, nec eham ad Bradidum Ordinem transire
ualeat, grauer puniti si id presumpserint, cum
recipiatur pro servitu Monastiorum, sed tantum
à Melio in Mariam ab ad instariam Prelatorum
et Mariorum pro recipitate et commodo mutari:
si tamen Ordo noster et hoc Congregatio tales
personas mutandi concederent admodum. Ego
tamen post Opus (cui aerborum suorum, in quanto
perseverauerint) si post Professionem scipio corre-
phi moluerint corrigi, nec invenias poenitentias fa-
cere, quod tolerem ad expiationem sufficere. Nem si
comiserint aliquod crimen, cui cieco statuta est
aut unde infamia Melio et Ordini nemenda
uerat. Nem post Professionem modo interrogeret
aliquid

aliquod impedimentum quod inter nos cunctis censere-
tur atq; si eieci, nihil eorum, que in Nonasterium
inhabent, aut ibidem acquisierint, restitutum iri
debet, nisi solum si quid Abbas ep. nra collargori
dignaberg sit. Alioquin vero, saltem si nihil tale
oblet, eis factum morem Regule Communem uti Fra-
tibus alijs, si quid peccauerint, disciplina gradu et rasio-
nem administrandam esse.

31.

Commissorum Gratiae et Privilegia.

Vicarium tu etiam sic, quas habeant in Ordine
prerogativa ac privilegia non sunt abscondenda;
Nempe quod Fratrum numero computentur, et fratris
vocari debeant, in scripti privilegijs, et specialiter
nominali, unde gratias, indulgentias, immunitatis sicut
alteri Monachij plenissime gaudeari, donec in Con-
gregatione fuerint.

1.

Siinde quod dim bonorum, tam spiritualium quam
temporalium, que in Congregatione sunt, pietate
in posterum, tanquam ceteri Fratres participes sint.
Præterea, quod aequie prouidendum est eorum re-
cepitatis tam spiritualibus quam corporalibus cum
unaj charitate et societudine.

2.

Premum quoq; habere precium quotidianum, ut pale
pro Nostis et Maternis Virginita Tria De N
et Ave Maria. Pro Vesperis duodecim et pro qua-
libet aliorum horarum tenebre. Pro commercio
officio mortuorum, sive etiam pro simplici Anni-

3.

Anniversario

4.

Anniuersario trium Letitorium non cantabis Repongo-
res dicant decem Pater nř et tot Ave Maria, et post
quoddicem Pater nř et Sancte Maria dicant: Requie
eternam dñe fice in latino, aut vulgariter: Sicut loco
enix ipsorum dñe Christi Rupt, Und lab amicis ligis
laetate fuit. In die Anniversariorum vero et depositio-
nis die primo, septimo, trigesimo et Anniversario
annus Abbatis, Sacerdotis vel Monachij, dicant
rosarium B. M. V. quod quinq; Pater nř et quinqua-
ginta Ave Maria, et Credo personaliter, subven-
tiones post quamlibet decadem Requiem eternam
ut supra. Hocquecum suppletur in preparacione
funerariorum et funeralium rerum. Tempore vero
quadragesimali, quando Monachij psalmos gradua-
les, aut psalmistariles, aut Officium Defunctorum
dicere tenentur dicant et illi pro qualibet Pa-
sarum uice decem Pater nř et Ave Maria cum
uno Credo, adiungentes pro defunctis Requiem
eternam dñe. Et ad psalmos: Sicut fūjilis lab
und dāmū, dāb du fēz dāb galidaz fās. Alias
quoties pro hora sua praedicta Pater nř et Ave
Maria recitare uolunt, in diebus facientes crucem
ante pedibus: posui in altitudinem, cum gloria Nati, et
in fine fiduciam dñe, vulgariter: Bod gis allz gaudi-
gläubiger dñor alz Ennyo Hfr. Ne uero in Cap-
itib; præterim præce et recorda dassis, non aliqui
singularius faciant, accommodent se statutis conuendi-
de facienda confessione et communione laeta. C. 16.

Ordinem

is Rep. 10
Badische Landesbibliothek
Ordinem etiam suum habere in Congregatione, ut s. 33

est secundum tempus sua Professionis, ubiq; tñ post
Monachos, in Refectorio autem comedant ad mensam
quandam separatam à Monachis.

Nec minus audiens venire ad Capitulum Culparum,
ut ibi quotidianas vel etiam graviores fues excepis
accidens, At nocturna Regulari iniuncta diluant
et inde dimitti ad ordinem Domini Prelati et Superiori
re: Non autem admissi posse ad Capitulum trah-
endum, neq; ibi vocem habere si quidem neq; conuererij
quod perpetuo habitu fuerint, idc habere potuerint.

6.

Vtterius si moriantur, fieri pro eis similiiter debere
Mafat et Drachones, sicut proprie pro Monachis
ad Coronam proficis.

7.

Professionis Dispositio.

Absolutis lorden his, et ad finem percurrente sua
Probacionis anno, si fatus per via probati, si Regu-
la, ut dictum est, tertio auditu, ac suis temporibus
se perseverandi proposito distinctum inuestiga-
t et id prefatis sua Professionis Matrio requisitis
sufficiader instrudi fecint, ita ut sive dare
posset, ad quid ingrediantur proficerit volunt
libita rursum deliberatione et consilio alij con-
seru, ut supra hodiernum pietate Comitatus aut seniorum
requisito: Domini Abbas iterum opes more quo antea
ad rogandum pro professione ad Capituli locum
advocari iubeat, et super matrem eadem rite pro-
ficiatos interroget nesciun vernaculae quid roget?

2022b:01

respondentibus: bei Misericordiam dicitur. Munda sermone-
tale eos admoneat et instruat breviiter, cum quanta di-
atributione et Ordinis Superioris et Deut ipse caute-
lam recte optimè Religionem et observantiam
Regule à Professis exquirant habiliusendo: Credid-
iis ius Christi, das gräß das unsr. Christus vorgelassen
auf der Engel verumdox ist fortbor und lebet
waller; Kommunitas ist dassalbig Salter so mögt
ist in Inde und Indien, Kommunitas ist so mit
so fiktum miles Christi und fortis Christi. Ad que
si fratres ipsi de perseverantia antuendo de Sei
Misericordia et fratrum atq. Congregationis orato-
ribus confitit esse, responderint eis suum et sui
Conventus concordum explicite aperire potest, atq.
ut regimur et recepto modo ad hoc se disponant
admonere.

Quae Commissionis disponentur

de suis rebus facultas sit.

Tum ergo si idem Fratres propriae sua potestatis
perire, non negaberit eis facultas interea quoque
sua sententia Regula hactenem distribuerenti salutem
B. Corin. Tri. lxx. 25. Cap. 16. si uero adhuc in pa-
reatus tale periret, aut Tutorum has facultates
nihil apri erit. Monendum tamen fuit, ut p[ro]p[ter] consequendis
à Paulo V. Anno 1606. promulgatas indulgentias
generalern de tutti peccatis fuit etiam in artibus
Confessis (cum sibi in Confessarii consilio) Confessionem
rem faciunt; persuadenti quoque ad recollectiunem
ad aliquot dies faciendam nec non statu electaque
liberam iuxta voluntate in Exequitib[us] S. Ignatii modum
professoris

Professionis Actus.

35

Si deniq; omib; ad alium necessarij, ipsi Nomi-
bus ut preferitur depositis, die quo professuri sunt,
sunt esse profundis. a Magistro versum inducatur
in Capitulum, et super prostratos super mattam
submodioe cartetur: Vixi sancte gaudi et cum oib;
callebit et orationib; Benedictionib; Ceremonij
idem, quod super ad Chorun profertentes fit, habeatur
processus, iis tantum, que Chorum respiciunt, exceptis.
Et etiam quod non in Choro, sed in Capitulo habet
esse peragendas sit.

Habitus Profipientium.

Vestes professionis eorum sunt tunica et supra-
breuior, angulum, scapulare longum, et per dimi-
niam tamen palmam tunica utram non attingens
latum ultra parte media cum caputio acumina-
to paulum, et paulo minori, quam monachorum
sunt, atq; quod vel ex lana, vel leuori fanno sicut
potest. Ac deniq; pallium cum simili caputio quod
equalis cum tunica longitudinis fit, sine pliatura
et paulo quam tunica latit, ante per totum ex-
cepso caputio super illas clauso, unde ad operia
ha manu profundere possit. Et haec deinceps
professio eorum in germanissima formula est.

Forma Professionis.

In Nomine domini nostri Iesu Christi Amen.
Ex anno 1624. die 1. Ianuarii. Ios. Dresler. N. N. zur N.
an N. geburth. Inscriptio, huiusmodi, denuo Br.
Br. Borsig

Begrafen und Verabschiedung meines seines, auf der
Ringel Linneb Stadtreb Benedicti so lang ist in
diesen Kloster und Convent Predikantenmeister;
der Bed und allen seines Sohnes und so Reliquien
und Galliembund sind in altem Kloster N. N. Monaster
gewohnt ist in dem Oberordens Sohnen N. N. er gegen-
overkündigt ist in dem Predikanten Predikanten und grä-
diges Geist N. das romaneum Bodenlaß abbt
und allein desprediger gegenwärtigen Väters und
Feldprediger. In Kraft des Prophetae das ist die mir
wied und Hoffnung mit einem sind gespeisen,
et obmuntor Tag monat und Jahr.

Etiam eadem Regamono paulo in ferigueln doro
subscribat et predicta legar.

Und Juan Evangelista minister meorum (so lang ist
in diesen Kloster und Convent Predikantenmeister)
habe ich mit das ministrat hieb aus machen
eigenen willen und opus voluntatis der Oberordens
dies Kloster auf den sohnen Predikanten Predikanten
putte mir, oder Jesu ist aufrichtig und wahr und wahr:
Predikanten (das war mir nach befreit) ist nach dem
ministrat kloster oder Predikanten Predikanten
aufgetrieben oder nach kloster Predikanten Predikanten
vergessenheit gehüllt, das ist somit auch ein nicht
er geltet auf dass gewollt, soll fortwärts gewählt
und gewählt werden und somit wird es
Gauß der offene ist Predikanten aller ist gegen und auf
ihm ständig erste gegeben vor Predikanten Predikanten
der S. Predikanten und dem Predikanten Predikanten und gleich-
förmig und gleich zu halten und zu machen der

DISTINCTIO SECVNDA

87

Ceremonia Communis Regu-
laris uire.

CAPVT. I.
Opus Monachij diurnum ad formam
Regularis dictæ S. Patris nostri

BENEDICTI.

Et siquidem omni Christiano quatenus à Cœro
nomen non fructuosa habere uult, in modum mores et
ad huius instituendij essent, ut suauita, quam perpetua
quedam oratio et laus Christi foret: Nam non quia
non vix ea uerbis et conditio esse potest; nee
in primis id Monachis, quos idcirco tibi à communione
huius coniortio certe regibus distincta professione
et uocis in fortunam suam segregauit, conuenire,
nemo est, qui ambigat.

Quapropter quilibet ordinis et Congregationis
frater, somno, qui ab octava noctis hora ad
terram usq; matutinam et paulo ulterius, arbitrio
nobilis conceditur, legitime refectus, sic exercitari,
si surgere, naturæ corporeæ necessitatibus ac
decori salubris facere, si interea pulsatur cum
disciplinis, et professorum ratione directis cam-
panarum signis, compulsiusq; fieri debet, ut in
diebus festis, quando laudes cantande fuit Salim
ipsa media in ferme alijs uero quadrante ante
quartam, Norberti cum Matribus immeditate
sequentibus incipi posset: quod nobis in pra qua-
quadranitis

15. 00. 07.

quadrantis praecedentis spatiis per se posse credimus
potest autem hic surgendi ab ad illas Diuinis laudes concurrendi modis ab oītē seruī, nisi scilicet ab concursum populi et Missarum Matutinas, aut die litterarum illa Verbiana surrelio postponi requeat. Carentur vero laudes uti Te Deum laudamus et Evangelium in oītē festinabiles princeps (candens autem Evangeliam in loco con-
ferto in Preuidiū tempore ac Chorali ueste ac solle) Mōte vero, saltem te Deum laudamus, Evangelium et pars laudum à Capitulo incepido: Hoc enim minores et Martyrologiem, quibus Evangelium cantabat, ut supra plexi.

Excerptus iōr Frater, sib S. Benedictus, dicit hoc
grās eb signo crucis cum invocatione SS Trinitatis se mundans incepit: Ōne labia mea aperi-
res de subiungendo Psalm: Ad te Ōte levavi
frām meam, usq ad finem cum gemma candelabrum
reverentias templum et chorum ingrediens, ne
alios orantes impedit, et profectus in locum con-
greuum effundat preces suas in conspectu omnia-
git corde quam ore; sic ut vox sua vicinior sit
deo; quam sibi dicens: Creaturas tibi ago domini-
paleri deus, qui me dignatus es in hac noite
custodire; deprecor immensam clementiam
tuam ut concedas mihi remunrum diem sic in
seruitio tuo peragere cum humilitate et desere-
tione, qualiter complaciam tibi Ōne deus Amen.

¶ 4. Et stantes sic in choro parati es, ut cum nouissimum

nouissimum

nonimum signum cesseret, referant Deo laudes,
in conspectu Angelorum cum humilitate summa
et honestate, ut si cuiquam missis frequens aut ex
pedore plegma prouiperit, id ita in capas ad hoc
destinatas aut sub pedes proiecatur, ne cuiquam
alios infirmos nauseam parere possit.

39

Maturinis finitis signum dener ad meditationem
in loco ad hoc deputato per mediam horam hora
facienda statim ad hanc (act. S. Benedicti) in
missa silentium sumnum tam in uoce quam sono
aliquis rej, ut licet uiciniq, sine alteris inquie-
tudine p. Da Dno confiteri, et ueniam ad remissio-
nem pro ipsis plendo postulare. Quod ut diligenter
perpetriatur, Prior aut ipmet Abbas in eodem loco
meditabitur aut cum frequentissime uisibilib.
Post cuig meditationis finem, signo altero n. finian-
dum long et tempz erit Confessionib, et Reconci-
liacionib, si quod apq. Saberius Alioquin in silentio
suis preceatis spiritualib, exercitiis ac lectioribus
uacat, Et presertim iudeores literarij suis medijs.

8. 83

157

8. 9

Hora Sexta dum pulsaber ad Primum post 16.
Quadrantes inmediate incipi solitaria diligen-
tissime ac iterum conuenient, Ego pto qui sub
ea Primum sacrum legit sicuti nos molestus, dif-
ferrit ob frequentiam negligi negquit, quod Alioqui
scdm statuta ad septimam usq. differendum est. Post
priora vero vel Horam finibam si qua subiungen-
da fuerit eah ab ore ad caput et tida commemo-
ratione defunctorum legaz particula Regula
postquam

44.

5.

postquam si qua monenda, corrigenda consulter-
dass fuerit, à quibus interest expediantur.

¶ 7. Post Primam que Sacrae Missae, aut ex Founda-
tionis aut donationis debito, aut conduc-
tione gratuita, aut deuotione propria, sive magi-
mè lehener, legenda sunt; aut pro tempore ra-
tione Missae duas designatae perpiceantur vesp-
erat in Octolet. ad Cap. 16. Regule notatum est,
ita ut ceteri propter unum qui sub summo sacro
Cultu propter populum id Minim, et Fim Multi-
tudo id parvularum Legitima Missa illig summae Officio
cum deuotione maxima intercede posset.

¶ 8. Pulsus autem ad officium illud summae Missae
ac premoddicendum illi Horam in diebus Sabatinis ac
festis presertim Chorū et foris, oībua autem hora
sunt idem duabus in feriis autem media no-
na, et Jejunij diebus ipsa Nona, quod etiam ad
Horam q̄ Missam sequitur, cum diuidatur pulsus huius
debet. Sic autem oī S. Benedictus in dicta:
eum ad sp̄g bimaculatum additum fuerit signum
Christi Regula continet) reliquias. Namq̄ qui
quid in manib⁹ est, sic tñ ut non pereat; et haec
conveniens ceteri final ad oībū orationib⁹, aut
certe nisi parati ad Maledictionem, ut dicant
verbum in corde: Benedictus es tu Domine Reg, qui
adiuuisti me et consolasti me: subiungentes Gloria
et Misericordia nři sic quod tam de postquam
ante meridianas officias dominis intelligendum est.

Prandij hora

Prandij Sora que iuxta diei conditionem semper § 9. 41
esse certa debet, et in diebus communibus conve-
niens decima hora in Ieunio; undecima non ultra
illud tempus facile differenda est, ne conuenienter in cibis
quos ab Ordine cadat vel impeditatur, quae cura
fratrem maxime concerit. Vult autem s. P. N. Benedictus
in Regula dicta ut quam primum Refectorium au-
dierint signum fratres ordinale et sine strepore
vello, totis manibus introire Refectorium, silentes
Crucem portis ad orientem vultibus, et facta bene-
dictione sedent res ad mensam ordinis suo frugali-
cum etiam silentio. Nullus presumat aliquid cibi ueb-
ratis autem dominum Abbatem accipere, ipse autem non
tardet accipere. Quo prandio expletis, tablatis men-
sibus statim sonatur Letio, et signo dato, lectore di-
cente. Tu autem domine sic re. Deo gratias surgentes
a mensa, dicto versu, processionaliter ex eant psal-
mores psalmum Misericordie mei ore vel aliorum tem-
poris congruentem, ad Chorum incedantes se ad
ciboria; et post gratias deo redditas, uadant cum
silentio secundum quod tempori congruerit et obser-
uantie nostra conuenienter.

A prandio autem ad vesperas usq. per dia pro- § 10.
cessus illi recreacionum, uideruntque pomeridianorum
que in cap. 16. Reg. ab. in declar. exprimitur, seruando
est excepto quod dieis et festi dies vel a prima
ad secundam per sacre cathedralicæ letationis esse de-
beat in recreacionibus vero quae tunc tantum or-
dinare in hebdomade sicut mortuorum uenerit
tempore vero cibis declaratis, ut pleroma feria

tertia

teria tercia vel quarta, tamen in calo coacti solent, ita ut vel in campus eant tristes, vel in morto aut alijs leuis, qui silentio mediori non adduci sunt, ambulet. Quod si autem post remittendum vel vigildam festi, festung illa feria incedens, quia tunc ab diei recreacione, non loget eadem autem prouendit, aut alio tempore compescari licet potest. Et si nihil aliud obstat, etiam recreatio post recessas continuari.

14. ii. Hora quinque caera sicut, si danda fecerit fin autem ieiuniij dies, hora sexta collatio dabatur. Caram ad gratias, et prandium recreatio expediens ad palam colatim usq; duratur. Atamen in ferius diebus quantum temporis a sumpta collatione superfuit utilibus alijs rebus sparsis, aut certe submodis colloquij adiutoriorijs ad complectionem usq; transgulps. Notandum in est, quod plerumq; remanorum diebus et maxime ferijs sexta alia profestus ab hora circiter quinta ad suam sextam, iedio sacra sumpura, aut ad serenatio calamus concedentie, aut exhortatio via, quantum fieri potest, instabat fulsat.

89. 70. Deinceps hora septima complectione faciendo continet statu ac determinata sit, ita ut collatione finita, quando habeatur ad rumbum superdatis huncenda, cum in usum solentio, modestia et humilitate ad Chorum pergitur, et corde absolufo cum benedictione data et aspergente aqua benedicta exeat immediatè ad locum epamicii, quo antea in loco nativitate meditatio fada.

71. Sicut autem ut epulo complectione cum pulchritu

ad

ad Consideratione examen, à quo nullus ab aliis gravi et le-
githma causa deo se absentare audeat. Salzburg, selen-
tum usq mane post Triduum, ut singuli cum requisite
Recollectione facient orationes secretas et recordatio-
nes peccatorum. (ut vult S. P. Benedictus ubi supra)
cau genibus et lacrymis et plute, sic suspirio tu ita ut
alibi nullus noceat, agendo glorias beo prouincias, cono-
hore huius simile forma: **C**ANTAS tibi ago omni-
patens aeterni Regis qui me per suam sanctam misericordiam
in hac die custodire dignatus es, depreco immensam cle-
mentiam tuam, ut concordias mihi hanc noctem sine
ullo petto aut impedimento latitante cum dulci et
frudia requie pertrauere, ut Matutino uidentes
tempore, moe et trenue surgens, tibi beco meo lau-
des referre ualeam. Et sic ad cellam suam per-
gens, dum ad proprium lebrum accendi et se
collocat decat Psal. Regie adiutorium meum. Poter-
cum Gloria et reuere: Domine Domine custodiam ari
meo, et aibun circumstantia labij meis. Et sic
propterea sancte crucis se munderit abdimenta in
Domino. Amen.

Quia huius Recollectionis quo dilectissimis fuit Prior
iterum pardmodo, aut eadem in loco huc tempore
manebit, aut superius uisitabit.

73

16

CAPUT II.

De Capitulo Culparum.

Quia vero tam animi hominis quam corporalis **i.**
Nature mutabilitati aut fragilitati subiecta sunt;
Unde quameius Monachus ob suæ vocacionis prestatianam
et prorogationem

ac praerogationem, præter alias foices in communione
celestis aliquid esse contineant, id non tempore
ni apere est adhuc fratibus, recte post signatae regulares
dicti Methodum, pro secunda spiritali ad dicas columnam
quoniam propriorum defectuum et excessuum
capitularium accusationem sonamus, ut dum ex talibus dis-
cussione cognoscimus quid nobis debet, eo ferentibus
dies ad illud quod debemus frequendum nos ipsas
in pellamus.

- ^{12. 39.}
- ¶ 2. Ergo præter illa que in Declarationibus ad cap. 16.
§. 2. de sacre dicuntur, audiatur ipse S.P. Benedictus
in Regule S. Cœleste de his ita precepit: venientes
ad Capitulum et cœnantes ad Ordinem salutem
Crucem et ceteris quilibet suis Fratribus undique
humilient (et huiusmodi statutum additum) sed mo-
litione faciant in di cœnantes post hanc qui cul-
pabilis est veridam postulet et factum madem ad-
punctionem recipiat. Frater vero qui cœnans
postulet pro culpa quanto plus se humiliat et cul-
pabilem afferit tanto misericordia à Piscatore
uel dno Abbatie inducetur. Necesse est enim ut
vix negligenter fratres vel cogitationem vel lingua
vel operi in presenti vita per humilem Confessio-
nen et humilitatem semper sudorem ut non fort
temorem nos nos faciant. Hac ille.
- ¶ 3. Atque ut de hoc ad concordiam ordinis ac dis-
ceptione tam aperte Karissimam aperte claris fidelis
nimis capitulares agamus: dicimus commandare in illis
accusationes fieri abzuerdes peti debere, etiam

nemine

memore de congregacione quod quidem illicitum est proco-
mune. Primo qui ad fratrem quem Horis premodister,
frater non perire.

45

1.

Qui ab aliqua Horarum regularium, ab officio de
Officiis Defunctorum, à capitulo, collatione man-
dab utriusque est, à Communione Refectione Fratrum
vel labore, à generali processione, à Conventuali
missis seu quolibet aliis Conventuali, aut totum
se absentaverit, aut tardius accurrerit, et non
excusat vel absencia à Mosis aut morbo, vel
quod in officio tale aliquid agat seu egerit quod
ille tempore fieri possit, aut quia ex iuste fine.

2.

Decentia Prioris occupetur aliae tali; casu 3c.
Sequuntur vero iuri potendum latentes, si quis egressus
ab apere Dei aliquie legitimis Conventuali abste-
quamus cum Decentia si sua necessitate aut causa
concedita non redderit.

3.

Si temporibus constitutis confiteri, communicare, cele-
brarene omisserit.

4.

Si lector mensa aut de officio coquenda egrediens
vel predicens horas et locis constitutis Benedictione
sumere neglexerit.

5.

Si liber ^{quo} expesciandum, aut legendum est in apere
Dei, vel Refectione aut Collatione, eis neglectu
ad tempore de pierit, ita ut time notabiliter mora
contingat.

6.

Si de via veneris ea die ad finem alioquin Horae
Benedictionem non accepit, sive ad aliug. tali; de
Mosis fuerit engregi, et ea die non redderit.

7.

46. 8. Si extra Monum. cum eadem die reverbi soleret,
foris cibum sumere presumperit.
9. Si septa M. nix seu claustris diam interiora ab
Westeria vel necessitate eundem fuit egredi.
10. Si affidram quamlibet contra generalen profici-
torem fuerit ingressus.
11. Si fratres lectoris callidiores aut quietis spe
foris scripibus notabiliter inquidauerit.
12. Si corporale Lintheum vel quamlibet concava-
tam rem sua regimenteria ad terram cadere per-
misit.
13. Si loquitor abeg locentia, praesertim locis singula-
ris probabilitate.
14. Si peccauerit, si quid perdiderit, effuderit, por-
frigerit ut est carens officie Conuentualis et in
communi quicquid fecerit, de quo S. P. Master salis-
facionem fieri debere praecepit.
15. Si de r. cuiquam reverendum ea, que apponen-
da fuerit, maturis apponere neglegenter, illa hinc
retardat, aut de proualibus fuerit.
- Pro his ergo et similibus, qua speciem in Re-
gula vel statutis parochialibus expressam non
habent, iniungi potest ratio. Et tunc vel aliquis
Malmo vel lectio Capituli alii cuiusque spiritualis,
vel aliquis humilitatis eius, aut secundum reg-
ulam facti exigentiam paucilio corporales, ut est subtra-
lio de portione cibi potuisse sit placere. Et huiusde-
parta gravior pro ratione etiam levius, ut in quis aliquis
transitorum timendum frequenter iterauerit, et

lepus

temporibus non emendet. Nam lenitatem inde
gentia abentur, noxia non raro contrahitur peccati
consecutudo. Sunt etiam que ratione inornatatis pro-
pria iudicium gravis, ipsa ergo virginitas plaga non
excedat, ut scilicet alioquin negligencia in corpore et
sanguine donum domini palamius acciderit. Si autem
gravidus necessitate et casibus a regulari permisso
post completionem loquatur. Non tamen ad capitularem
comum referri de suo debet, ut quae extra legitationem
dilecta sunt, ut si quis secundum S. P. Miserba
in regulari docebat aliquid in celiario seu refecto-
rio, Coquina tempore alterius loco neglexerit, statim
ille sine mora secundum postulacionem uti debet cu-
cariet et res neglegit, si talis est manu tenet
in terram postulatio remittitur postularerit, accepterit
paucis dies.

47

Camerent tamen sibi unummodicū superiores, ne in fa-
dicis faciendis incircumficiuntur, ne rebus leibus, et si
quadiuersas aggravando, aut puritas illud idem repe-
tendo, nisi ab iterata culpe gravitatem ostenderentur
suscideat id nimis apparet, aut non verbis gestis in-
diferentem exhibendo, animos magis ostendat,
quam emendat: Nam sicut formellus etiam sonus
volatilis perlongior, quas deg ob inutilitatis auto-
miam in eadem frequenter trahere permettit, ut eti
omnino capiant cauere timorem possit quod via conde-
cessione consolandi magis et confortandi quam
arguendi sunt.

vnde

48 ♂.

Vnde quoniam S.P.N. grauiores culpas, si perpetrari con-
hagant statim secundum regulam emendari preceperat et ut
a superiori proclamatibus inferioribus excommunicari, nisi
ex superiorum iussu, proclamandi licet hinc indicio non
permittimus) continuo se sistere abz culpare dicere,
et de rei commissa statu interrogato, habebit alia am-
bages rem, ut nō se est dicere tecum: capitulare
unumodo S.P.N. Cum Regula Cisterciensis ut qui alcum
cafigere velit, huius eandem soldare studeat,
secundum qualitatem negligi seu delidit: Quia
sepe fratres mentis detestis frangatur si incaute
ludgetur.

♂.

De penitentia leuioris & grauioris culpare.

Quod si tñ aliquis Fratrem eiusmodi aliquid see-
lerentiale et malitia sua seu neglegentia comi-
serit, quod debante aequitatis ratione merito
districtione animaduertione puniendum videatur
in Secundam que leuioris culpare docit solet
nichi potest. Cuiusratio est, ut in hanc inmodicq.
Antipotonam aut Italmam non impozat, sed datur
non recusat, neq. Inuitabiliis ostium faciat, non
osculetur texum Evangelij nec communitat aut
celebet, vel in templo aut conculta publice mi-
nitret, solet in privato hac facere nō prohibetur.
Post refidicem Fratrum servitiam servitorum
sals reprobatur, et ad pauperes horas dum inscipitur
Kyrie eleison, prostratus ante gradus presbyterij
iacet donec perducatur. Absoluenda autem in

capitulo

in Capitulo secundum retens à fratre deale surgere iusq
uel sed alia sua foris pro qualibet culpa secundum
petierit, fratresca facta sit, si quam null, vel
utilen vel necessariae uidebitur premonitione sub-
iungat. Frater indulget nobis Eccl: et iam ab
ista subiustificatione ceperit. nisi si hoc falso factio ad
tempo certum determinata fuerit: quia tunc illi
exprimit tempore, per se censetur absolvitus. Sic uero
à maioris culpe secundentia sola Praetulus absol-
uit, à leuiori tamen etiam Prior et nō eam denun-
cire potest ab eis absoluere.

49.

Et proro pueri seu paucitentia gravior in qua he-
mine nisi ab graudores quosculpas clamant conve-
nit; ut sunt si quis contumax aut inobedient et
hecula contraria fuerit, aut tale quod Excoem per se-
rie annorum habet, ad indicari; quaque ter et secunda
sequitur tractandus est; id est ut si post pronam et se-
cundam ad multo toniter potius publicam quas correption-
em se non correpsondit aut continuavit Excoem
seu Excommunicatus declaretur, deinde sibi Dño
Abbate: Frater etate in graudis culpa tunc Fr.
ille protinus agnitus cooptata fronte submissus,
uale ad in finitimum secundentia luctu, ad eum
qui talibus deputatus est locum prosequente se Fratre
cui uerba sua conuicta ab Abbate fuerint, in silentio
pergit ubiq' maneat, dormiat comedat, et aperebit iugis
tegula et turbatis suis constitutis armis.

De his vide fol. 31. Ha

Gulda rig dving

Cultg.

ORDINARIUS DIVINI Officij CVLTVS:

Qua disciplina, quae reverentia
Iugis Dei peragendum sit.

Cum itaq; nos Diuinis specialijs pro ceteris
manipulis obsequijs, ut excludendis utris uirs Reo
alitissimo reddere lenocinare nichil laborum nostrorum
in hymnis et Canticis spiritualijs, qualiter acceptabile
sunt sacrificium nostrum, necesse est ut prouidentes omnia
in conspectu nostro semper ac sacerdotum Angelorum reue-
reales presentiam sanctissimum nos ad monile habentes
ac Custode nostro Benedicto sic semper ad p[ro]ficiendam
ut mens nostra concordet vocis nostra. Ac ut aliorum SS.
Patrum quispidum admonet, pars et strenue p[ro]uincie
interesse Laudibus cureremus. strenue qui ut sicut reue-
renter, ita et laetiter. Non assistamus non sagiti,
non sonoleatis, non agitateles, nos parvales vocibus
non presundentes uerba admodum non integra tun-
nientes non fradis et remissis vocibus multe obre
quidam barbarumque sonantes. sed uerili, ut digna
est et sonitu et affectu uoces sancti spiritus depro-
mendat. Nurè vero ut nibil aliud quam debemus
neglecto eo quid debemus, abstulerimus. Psalmodiam
non multum protractans, sed rotunda et uiva suave
cantemus. modum et finem versus simul intonemus
et sonum committamus. Punctum nullus toneat: scilicet
sonum bonum paucam faciemus. Nullus ante
ante alium insipere et nimis currere presumat,
aut post alius nimirum malere, aut punctum tenere:

simul

Off
nia
a celi
re d
un no
estabil
tates
branc
de fale
Mend
torum
plicat
ut reu
pugn
el wort
egatio
libre
li ut d
el des
deben
malum
ua uoc
i histor
neat tot
ly atra
uratu
im percu
finul

simil caritatem, simil paupertatem, conseruantes resustantes.
Eudes quidem prescripsa distinzioneis rigor, ut obseruari
possit in nobis potissimum quoad orationis puritatem,
Quino ergo est auxilio est uochis spiritus, cuius nobis pretar
seculo ignoranda est, deuotis meditacionibus animus
frequenter preparandus. Cordis amanda munditia casti-
gatione discreta carnis reprehendit lasciviam, rei secularis
fugenda sollicitudo, detestanda curiositas, uicanda
colloquia uana, amandum idemdem, seruanda dis-
cipula: sensum quoq; exteriorum simul et debita ^{7 custodia}
ac decens omniu[m] complicitis nondropune: et hoc
quidem qualibet in loco vel tempore, oratione in
precipue ne indecess quidam illis appareat in
habitu gestu corporis aut aliende quod fratres
scandalizet, et oculas diuinae maiestatis offendat.
Non illis sectur capite suppolito, aut in labris
alterum deflago non in album erecto, sed medio-
criter depresso, defixis in tenam oculis aut libris
sue quibuslibet m[odis] dubitant inspectis. Non di-
uinalis vel dilectis pedibus: non manus dissolu-
lis, sed decenter combinatis et contractis sub latibis.
Nemo sub communi officio inter fratres peculiaribus
uac[uum] orationibus, aut Lectioni, vel in libris occupati
folia uerba, seu queuis praeferentia regnando
vel certebant. Non capitulo homines regales, ab ap-
petitoribus et execratoribus temperantes. In mundis
aut in tiardum sub formis prospicunt ad pulueres
et tabulae raudentes aut paudinem legimade
aut spato, pede prolinet ubi ergatur. Nullis muhi-
tatio illis audiatur, aut uox alius quam ad diuidan-

51

fremendam

promendam tandem nec significet usq; alteri abz mria
 causa. Orepity nimis caueatur, excusq; simul et dis-
 cursq;. Si sonnolentia presso quicquam dormidet pre-
 queretur a vicino tracte modeste exuletur. Nec hoc
 moleste ferat, quin ipso se ipse prouindq; excusat,
 quod si requieciit, petit licentia ad tempus exeat.
 Nemo illic calapodij utatur, syroteas uddis lineis
 aut alijs infelicit. Canis, catt, seu qualibet animalia
 huiusmodi (quae spectaculum prabere, rorume seu
 casuum expedire soleant) oratorum intrare
 nescitur. Hunc de uig, amputatus occasio, sede
 oculis mentis, se eleuare uolens in Cœm re-
 verberari, seu remdiu deuocari. Tenuor aut des-
 traditio oriri poscit. Duldinetur tempestivè tabula
 à Cantore, in qua quesq; quid legere cantarere
 debat clara perspecta, ne impromissa accedat.
 Libri veliam per eundem delitile correendi et punda-
 ti, suis in locis absconsi cum candelis proximis
 celeraq; tenuino explendo operi m̄ia preparata
 et adspicita inueniantur. Nemo diffidat et ini-
 lata, seu etiam visitatoria quaq; nisi quæ ea lexei
 fatio mente reliet, abz libris ac lumine noctis
 tempore legere cantarere presentat. Significatae
 in libris paucæ helderis absconseruntur. Magis ade-
 nit et expertis in canto propinquanti libris lo-
 dentur: et ita quiesq; ad opus bei felicitate existat
 ut nihil ducat negligendum horum, quæ suo
 membris offert. Præterea non meditari ad-

abolenda est

ad hoc nostra est diligenteri pietatis à castitatis C.
quibus ceteri intendendo aures accommodantur. In error
ne et desideria conformat in apere bei, sed concordia
summa, debetque legendi ac cantandi seruatur mensura
et sonus granditatis non nimirum alle, nec basius nimis;
nec velocius quam decet, nec tristius quam expeditus;
sed mediodictus tenetur modus, quod et fratibus porta-
bilis et acceptabilis sit deo considerata temporis
qualitate. In solennitatebus enim solidi tristius est
cantandum.

53

9-23.

Quid opus hei deatur, quidue
ad ipsum pertinet?

Opus itaq; hei illud esse intelligimus quod mar-
seniis illig; delicii, omnino ineruditato cultus quo-
tidie impendimus. Unde et idem in lege ferentibus
nra personam in Regula non cupatur, quod etna-
matis. Quidum nuncupamus officium. Ad opus
itaq; principali perbinere nos sunt septem hora
Canonice. i. Matutinum Prima, Tertia, Sexta,
Nona, Vespera et Completorium. Propter has
autem Horas Canonicas, quas nullo unquam tempore
intermittere fas est, alia quadam post, que aut officio
successorum ordinum, aut alias laudabilis conve-
nienter, Canonica tradidit, seu rationabili que-
ritus nesciuntur quotidie, aut certis temporibus
ad huiusmodi vixit laudem peragimus: ut pale quo-
wadara missarum officia; Officium Prester ac
corona virginis MARII dei auctoritatis adiutor
Regularis officij per horas dictiorum: officium

etiam

Officium chiam defensorum, quod tribus contant partibus. 1.
Vespera Nocturna et Laudes. Ac septem Psalmi Sac-
rificiales et Letania. Psalmi quae Ceradales in Qua-
drage palissimum fuit in locis in Ruricis noui Bre-
vicerij recente expressa. Diuinorum laudem Cantica, tra-
nitorumq; suffragia seu ostia, q; nimur et si expressa
de ipsi in Regula mentio non habeatur in opere tri-
bei et vero servitutis tua verius computanda.

Quibus post hac utendum Libris
et ceremoniis?

Missali ergo Romano ad Breviario Benedictino
ad Romanae accommodato, cum ubi super cuperis,
consequi fuit, ubi et Rom. Ecclesie Ceremonias as-
serentes, quas quidem in Moysi tam solenniter quam
prudente observare, iuxta Rellicas eiusdem Missalis
et iusta ratione Rom. Ecclesie sub Paulo V. ac Clemente VIII. reformatum ac editum. Hinc etiam
Romana Melodia ultima in cantandis trionibus
Epic; Evangelij; Psalmorum tris et alijs tam
circa Altare, quam in Choro cantare solitus.

Quibus Soris quoniam ordine
divina agantur astria et
de accessu et regressu eborum.

Igitur ut debitum servitutis tua pensem pre-
missa uidelicet Chororum obsequia vel officia
cunda, atque nequedam etiam celerorum Regularem
opereditorem accepter et ordinale in pleam,
certitudinem nobis in statutis sargentis ad Vigiles
Matutinos horam non irrationabiliter auximus

aberrandum;

obseruandam; ita uidebitur, ut prouabis diebus et minoribus
festis, quando laudes non cantantur, purgatur quadriga
ante quartam. Diebus vero festiuis et solennibus cum
te heum laudans, et laudes cantantur media
quarta, aut matutina ut fieri solet in festo Corporis
Christi, si quando prolixitas canionorum exigerit, ad
viginias exurgatur. Auditio signo ad officia vigilientia
mox surgaat fratres et meditationi seu recollectu*m*
uident, donec prelegat ad Coram, quo nesciante festi
nent, occurrere, et se inuenient praevenire ad ipius hei
cum ⁱⁿ se tu granditate et modestia, et uirantes ecclasiam
nudatus capitulo laudem meditantes inclinat*v*ersus
Altare, si quod pertransire Sabeanit ante introitum
Chor. Quod semper faciat quibus coram Altari i
Capitulo sacello aliquid, vel loco sacro aut crucifijo
trahatur. Cum uero in predictu*m* Coram sic
inde egrediantur in medio Chor. ²⁵ Et uocari*m* a
Serto summo Altari ac Crucifijo reverenter faciunt,
flectendo uerum genu reg. ad Terram, capite nudato
et inclinato hoc pergitur ad loca sua. Venerabili*m* ad
loca sua flectunt genua super superficem terrae seu genu
flexionem, formatolog^z signo crucis maiore. Et facta breui
trahione preparatoria ad loca suo uulnibus ad Al
tare uenit, recolligentes le*m* et expectantes, donec a
superiore signum detur propinquando campana pulsu
et in clostra flora canonica. Similiter faciunt
ille ues Horas canonicas, et ad Nodum donec in
preditur Tenebris, vel quando cœsante canthe Mi
stris ac Presbyter, ad heum prosequendum officium
uiparati existunt.

55

25.
68

De principio

De principio Horarum.

Igitur cum compulus predicti sacerdoti dederit, et Preside
lere signum faciale dicimus Pater noster et Ave Maria;
in principio enim Horarum, et Credo ad Matutinum et
Suman semper de Stando Chorū Regione Chorū et
propera uocatione, vel pro temporis condidone genua
flexendo super formas; quod semper in perire extra tempus
paschale fit.

Pens in adiutorium.

Oratione absoluta signum fiat à Presidente ut pri
ad quod erigentes se uerū sunt libere extra sedolida
sua uerū ad Altare deinde capite signatq; se cruce
matre à fronte ad pedes, et à sinistro numero usq; ad
dextrum, sacerdoti meliorate uersum. Pens in
adiutorium meum intende: Respondentes Domine ad
adiuuandum. Sunt uerū uultus ad Altare usq;

Gloria Patri.

A d Gloria patris regnet se Chorū uerū et locum
humiliorum et inclinariam se profunde deinde
capite usq; ad siccat erat. Sicut erat de Stando libere
Chorū Regione chorū deinde capite usq; ad tetta.
vel Laus tñm Dñe, inclusum. Uerū autem predich
aliqua super hanc deinde quae communis et
subsequens Psalmodia. Similiter hat in nichil con
ditione ceterarum Horarum.

In nomine Iesu Christi.

A d Domine labia mea aperies me. nullus e signatu.

et signo

et signo crucis; abz. Stando libere Chorg & Regime et
debetio capite. Psalms dñe quid multiplicatus. dicitur
semper in fine die, Stando Chorg versg Chorum libere
usq ad gloriam.

57

In uitatorium: Venite exultemus.

Quando incepitur tantum dulcis abuso, et re-
petitur a Choro iuxta Regulas Breviditatis. Cum tr-
vere adoremus et procedamus ante Beatum Iam
Ipsius Cantor, quam alij ac genuepletant, postea
surgunt et prosequuntur alios usq ante finem. Tunc
sabeant vobis ad Altare, senti libere ex quo in-
uitatorium incepitur, donec gloria patris datur.
Ad quod est regione Choroi incedunt, usq sicut erat
quo absolute ueris nullus ad Altare faciens re-
petitorum in uitatorium, et ad uerba adoratiorum
tam in intonatione quam repetitione uitatorium
semper facient profundam inveniacionem. Tanta
repetitione regunt se Chorg versg Chorum.

Hymni.

Primum uerum hymni soli intonat Cantor
stando de loco capite, recto alterum chorum
epta sedile. Quando hymnus cantatur, ad unum
quemque uerum sit parva quando sine causa reci-
tatur tantum in medio est parva. Ad primas
versg hymnorum uero creator sps et Ave maria
sella. itemq ad uerum tantum ergo certum
quando epsum super Altari O cuny etiam tpe

Paschali

Ipsa Paschali dies genesciuntur. Cantantur autem a Choro
non ab Organo. Alias ad hymnos sunt iusta canticia
versus alterum Chorum. In fine hymnorum cum nomi-
natur S. Trinitas aet profunde incedunt Chores
versus Chorum delectis capitibus. Amen et ab aliis
Choro simul vando versus Altare delecto capite.
Prosequitur deinde reliqua secundum rubricas Breuerij.

De Invocatione et Psalmodia.

Invocatio semper fit vando, de lecto capite, versus
alterum Chorum, vel ad Sulpitium in medio Chori.
Notandum hic, quod in introituendo cante novo,
cantores deo experitos constituti ab aliis Choro
passant, donec alii addiscant iusta Recitationem.
Alias in Matutino diebus Tricordine incepunt
Antiphonas, et Psalmos, et alternatum absolvunt,
id est una Antiphonam intonat Prior proprie
affidens unum Psalmum. Tum Antiphonam
ex altero Choro P Superior et unum Psalmum
similiter ei affidens; et sic alternatum per ordi-
nen, ab ultimo dieis ad proximum redundo: inter-
medios vero Psalmos Cantores intonant.

In Solemnitatibus cum Antiphona duplicante
whiusq Choris Cantor intonat Antiphonas et Psal-
mos tam Matutinis, quam vespertinois precibus.
In Horis vero diurnis intonata ab uno venustrum
Antiphona, Cantor Psalmi dominorum versus in-
cepit et hunc prosequitur Chorus. Hic modo intonan-
di, Psalmasq imporens tuto anno resurgatur

in

in Horis minoribus, sicut legantur, sine cantentur.
In se miduplicib[us] idem seruantur modo, comodis
diebus.

59

Postquam vero clavis Antiphonam interuenientibus fada
modica inclinatione cum reliquis Psalmicam proce-
quuntur. Similiter quay, faciet, qui Psalmum post
Antiphonam imparerit. Psalmos autem interant,
ut supra dictum sit, ad medium, quorum interest, reliquum
prosequitur Chorus iuxta Precesarium.

Ad Gloria pri Psalmorum in Matutinis reg. Cantores
cedant, sed proprie de se inclinet, ut fieri solent in
officio à celebrante et Missis ad verba Et incarnatus.
Ad ultimum Gloria pariter surgant delecti capituli
se profunde inclinantes. Haec conclusum Molossemij.
Ista Antiphona vel Alta post ultimum Psalmum
cuiuslibet Nocturni in orationibus, dicatur Ver-
sicle ab Acolyto seu minore sacerdote dando, et se
uerendo versus Altare. Similiter si post in Noct-
urnum praete diei.

Ad Tabernaculum ante lectiones, oesardo faciant
proferdam Chorè Regione chori inclinationem
delecto capite usq; ad sed libera nos quod dicitur
Oardo liberè extra sedilia; eodem choru modo
stans ad absolutionem.

Sed post Psalmiodiam secundi Nocturni missarum
dicti dicta in Ephora vel secundum temp[us] Alleluia
tabernaculus capitulum ab officiatore (se cura
Choro versus Altare uerente) dicendum, et post à
confitebito tunc sicut in diectione Christi electione

Kyrie eleison

Kyrie eleison, quorum 1° dicunt ab Officiente, 2° et 3° de Choro semper indirendum, sicut est statutum in Crisi quando cantabatur tunc ultima sigilla per circumflexum, et statutum non sub acceleto canitur, sed quo se chorus uerbi, chorum indirebat. Nam autem officians et nos omnes incipiunt ergo ut et statib[us] libere, donec inueniat dicens, Deo gratias, statu indixit per collectam, et cum peruenientibus usq[ue] ad omnia, ergo ut le uincere, statu usq[ue] ad Altare, usq[ue] ad conclusum ostium vel filium.

Notandum etiam quod. Convallis uerbi per accentum cantanti non respondet per accentum nisi salutis finale. Et nunc orationis, scilicet. Sed libertas a malo et Deo gratias. Per circumflexum ad benedictam dominum. Cetera autem rite indirendu[m] libera, quod praecepit omnia a capitulo et circa observationem sibi aucti, ad celerat horas minores. I. Triduum, Terzum, Sextam, Numinam et Completo[n]um. Alterum etiam quod uerbi in gradibus transuersalibus pro parte tractat, quia illi stadii uniformiter se habent, semper remanentes uerbis uultibus ad Altare.

Psalmodiam ipsam non nimiam protractant nec uenientem celerant. In Horis canoniciis in medio uerbi tenetur paucam plena, que fit ut ceteri subtiliter communis cursu antehabent ad medietudo et postea regumento. In Horis D.M.V. in mediore ergo fiat paucam semiplena

semper. Et simul incipiat simili sordidus canentes
se quisquam alteris Chori certum incipiat praequam a
prior Chori suum versus plene soneret.

61

Et ut etiam confessio et erroris occasio evideat
taceantur tabulae, in quibus Tropi sicut descripti, que
libris Psalmorum melior, quo pro fieri modo affiguntur
semper cum aliquis Psalmus impunitus per invenit
aut aliquem interioris Chori fratrem baillio Tropi
demonstraret.

Lectio[n]es.

Quando Versiculus dicitur, qui Leburg est Lebenses
accedit ad Legile ubi Lebenses legi subent, eundo
fuit verily Altare profundam, et Alabamam madia
reverentiam per ineluctabilem capitis, et cum tempore
tempore data nimis ab absolutione petit Be-
nedictionem caput malicie verily Alabamam nec su-
periorum ineluctant, nichil habent aliae qua Leburg
est, Iube Sonne reeducere non sonone. Atque
sic ineluctabilem superior conveysit donum benedicit.

Ad Absolutionem et post Benedictionem in Lebensem
cuiusq[ue] Naturae sunt in Choro stant delectis capo-
ribus, ad alias sedentes caput delegant. Etiam Su-
perior sedendo dat electo capite reliquas Bene-
dictiones. Absolutiones et Benedictiones sunt secundum
Rubricam Breuiarij 25.

Lectio[n]es leguntur a fratribus in graduando a Ju-
nioribus ad Seniorum. Partita nimis congrega-
tione tota legere et cantare debentur in ter-
midores, id est, in infimum, medium, et supremum;

talis

huius in ordinandis Lectionibus Consideratio Salvatoris ut
in duodecim Lectionibus quotibet ordine usq; deguletur
qui suo correspondat Notarium; et obseruantur in eam
ordinare tabulam, ut non semper idem legatur; sed ui-
osum secundum tempus nunc isti, nunc illi sint suppor-
tati de quolibet ordine. Si autem minor Congre-
gatio fecerit, vel aequaliter numero Lectionum non
eby erit ordinatio, quia omnia suo singuli
etiam prior praesente Abbatie legore sunt.

In festis trium Lectionum, et triob; Lectionibus
privatarum Nostrum Ihesus tempore usq; in
Passcha, circa Lectiones eisdem similes Salvatoris
ratio servetur ut regis in tabula notatur, ut tres
Lectiones simul legantur. Et hali modo ordinatio pro
tempore ad hanc Lectiones privatis diebus per diem
lata continent Lectionem, et Sabbathus tempore
innoventur. Similiter fiat cum triob; Lectionibus
Evangeliorum quodlibet legendis. Lectiones autem
Evangelicae non ab alijs nisi Diaconis aut sacer-
dotibus legantur.

Cum recitaretur per Lectionem Evangelij pro
quatuor Lectione Evangelica, sive prima ut temp-
us in festis 12. Lest. vel quatuor trium, sive qua-
tor Evangeliorum, ut in 3. Nov. Nativitate Domini,
vel duodecima cum deo concurrent Evangelia
habet esse de Lectionis capitib; donec dicitur et re-
ligua: et incepita fletumaria sicut ad eis alios
Lectiones sedent. Ad vienem quoq; Lectionem,
scut et alias, per estalem sedent.

Abbas

abbas ad quem secundum Regulam spectat bene-
accere leges ibi, lectionem non legel; similiter nec
prior quicquid abbatis vicem gerit. Prateresse autem
Abbatie in festis i.e. et in classis prior daodecim
lectionem temporadet, in reliquis vero festis
ibz, si maius fuerit Congregatio, permaneat extra
fratrem Lectorum expeditus. Legari autem stando
et delecto capide, clavis distingue et deusole ut
ab oīty intelligatur. Quatuor lectiones legentur.
in nocturnis Vigiliis, in mediali sequentes Person-
aliter pronuntiantur verbum curium vero ab oīty
in finali dicuntur.

53

Lector cum dicit in fine lectionis C. tu autem
sonore post verbum responsoriū fonsis Reutrectus
ut in aliis abbati et altari reverenter ad sedile
sum; similiter facio et i. qui ultimum verbum
fui can Gloria cuiusq. nocturni pronuntiantur.

Lector uno abiente, ubiqueque omnia peragat
eodem modo, quo procedet. Procedat a. y. quoniam
referat, ut semper unum sustineat. Lectio adgit.
Ad sacrosanctum nomen IESVNAIA Decparce
Virginis MARIE, S. P. Benedicti etc. hunc in
lectionibus, item in alijs Antiphonis, hisq. sive le-
gationibus sive paucis vel multis notis calendariis, si
reverentia seu maledicatio, circa ult. syllabam
capote delecto.

Mediocriter capitio debet, et perioris maledi-
cacionis

inclinatio tam inter sedendum quam stantem sit ad
vergj. Sitim et terribile monerit non enim est omnia
Benedictum. Benedictus es Domine. Benedictus habens
et filium tuum. Eodem modo ergo inclinatio fit quoties
etiam fuit locie seu sedilibus se uertitur usque Altare
aut inde usque alterum Tabernaculum. Similiter quando
in Missis inclinabundis in Gloria in excelcis. Dicitur.
Gloria tibi Domine; alle luangelium. In credo circa
verbis illis: Ut nemo falsus est. genitifles habent omnia
adoratur dicitur inclinatur. Item post dominum in celebrante
ordine fratres. et ad coram eis agamus Deum beatorum
ac alias iuxta diversas rubricas.

Responsoria.

Responsoria prolixa in Matutinis quando in
et vice lediones leguntur et in primis Vesperis
lediones latitudinem festorum cantantur in Re-
liquis vero festis inde leditum per tractat
et finalibus diebus hinc brevia labentur.

In Matutinis ad Responsoria prolixa sedent aet
sicut sub leditibus et dicuntur ab utraq; Choro
sub Regis brevibus tunc lediones sequentibus, ita-
dem factur. Ad gloriam inclinatur.

In omnibus horis prolixi ad gloriam in
fine cum reverentia surgendum est cum incli-
natione profunda (Chorus e legione Chor) detulito
capite.

Responsoria

S. Illerburg E.C

3 Sat.

Um audi Quiries Gloria / ou Panmorala notam
Kem Landsgesodi ipse Akilia haf sind Copidera
kip idesbar offier. D. M. Nach Jahr: Ignatius:
Sal. 180.

Parhample Mass.
Dr. Polig opfer.

Facit ipsa bone bta.
et conseruare
Secundum
tabulatio

F. Gallo

Responsoria prolixa in Vesperis duploibus et semi-duploibus cantantur. Stando et lecto capite, usq; ad Gloria. Versum et Gloria cantant duo juniorib;.

65.

Responsoria brevia in Vesperis et Lauds, quod cantantur a duob; juniorib; ad Legile festi. Directorium Rose. Cantantur. Quando uero hora non cantatur, ab uno in sedib; oib; ad Altare se uerberib; pronuntiantur. Post duodecimum hunc in anni officio 12. Sectionum immediae dicitur Hymnus Te Deum Laudamus. Postea Evangelium, te decet, collata ut requitur.

Te Deum Laudamus. Evangelium
Te decet laus, gratias.

Circa fons enim a go 3. Nosturni in Festis, et in aliis, quando Hymnus Te Deum laudamus cantamus, est solenniter in Presbyterio, huc officians accipit super pelle datum, Notam, et Plenaria, coloris tui congrueat, duo quoque Ceroferas, sumunt candelabra, quae cantharis auensil deferunt ante officiale, et illi sic paratus in Presbyterio suo loco consistens, anno 12. finito, mox incepit hymnum Te Deum laudamus, quem deinde Chorus cum Organo, vel organina organo adiutorio pro testi quadam prosequitur.

Quod si non in Presbyterio cantantur laudes,

huc

tunc Officiorum in Choro in eiusdem hymnum te Deum laudans
et ita sub hymno se disponit, ut tempore hyperpetri-
cium dolam et lamentale, pro Evangelio cantando
aceperit posse, ab ita se accommodet, ut cum cere-
monario et duobus corosferantibus ante finem hymni
te Deum. ante gradus altaris genuflexo, beate
addidens iste predicatione celebrans hunc sumere
ualeat, impetrata tibi benedictione, surgit man-
dit ad locum Evangelij, ibidem cantabatur illud
ministro librum Deum.

Sub hymno Canticis talis sic appollalitare,
versus ad iudeam uictimis, et humiliis se Chorus ca-
tra Chorum proprieitate incedentes ad sarcinae
sarcinas sarcinas. exigesque se ad omnes leuis liba-
tibus. Ad uerum autem te ergo omnes. floridat genitrix
ad formas usq ad finem aereps. Qui cantari ab
aliquantulum materis celeris, ab utraque Choro
resonauit. Quod similiter obseruandum erit in
oīis iis, quocunq; sp̄ali reverentia genuflexionis
cautulatur, ita enim post finem talis cautulæ
inter pergecum, modice recesset, quatenq; quod
sequitur, a Cantore in Choro ad quem ex ordine
spectat, comprehester incedens, et sic expendere
celeris canticis uictimis continuari posuit. Ut hinc
uerò ueram huic hymni, scilicet quod de domine
esperauit. Uerg Chorus simili canebat. Quo frusto
verberat se ad Altare. Officians cantat: *Qui*

Uobis

uohicum Choro Ruelle: Et cum hinc heo dum canit
nitum vel sequentia. S. Evangelij de officiis scipsum
librum separando se se att. sic ab Euangeliis Missis
ut latus in Lubrica Missalis Ramaq.

67

Sub Gloria tibi O Ne indumenta se quod sunt in
Choro ueris Altare; fronti et pediorum alijs figuram
crucis gallice in primordiis. Officidans dant prole-
quitor Lectionem de Euangelio cum honore et tre-
more. Anteiby orbi libere extra sedilia, deledis ca-
piby sic pereuerent usq ad Collectam. Euangelio de-
cantato ac fuito respondent iter. Amen. Subsequentes
nox officidans hymnum. Et cum dixerit: Te decet
laus Cloro confundante; et cum dixerit: Leo Rati
et filio ueris Altare inuidando signat se cruce
sc. orationem eisqualem in toto dicendam regredit
se Cloro ueris Clorium profunde indumenta de-
fudit capitulo, usq per via.

Eadem quoq erit ratio Raci, fidei, uertebrarum
signandi suo hymno: Te Deum laudamus Euangelio
Te decet et breuius cum apud aditum in superiore
per agitur et legitur que est dum in Presbiterio
canitur excepto quod ibi non deferuntur lumi-
naria, nec officidans induitur Costa aut Maudat,
sed in sola coloia conuenientibus.

Et Nota quod Conventus respondendo ei qui
Euangelium legit et collectam pudenti uerber
uoce qua et ille usq est.

Laudes.

Finita collecta et inso per Chorum Amen imme-
decim festis 12. sed sequuntur laudes in predicto
ab hebdomodio, id est in festis 1. et 2. classis
ab officante in presbiterio, aut ante gradus altaris.

Impositis Matutinis Laudibus cum Versu, deg
in adiutorium, mox subiungitur Gloria eodem
modo et inde quo usq[ue] regit ad Matutinum et reli-
quas horas dies et contineuntur laudes, secundum or-
dinationem Benedictij Rubr. 13. de Laudibus. Vbi
Notandum quod Psalmus 66. Reg. Miseratur qui
individuum in fine modice trahendo dicitur a Cal-
tore impetrat. Sub hoc Psalmo sunt tres appositi
victoriae laudes capitibus usq[ue] ad gloriam ex-
cludentem. In Cantico Benedicite ad versus:
Benedicamus patrem Q[uoniam] aet[er]na caput delegavit,
illudque fedelitatem profundi meliorat.

Capitulum et Versiculus.

Ut supra de rito nocturno notatum est, quando
dies et dies vixit Horae fratres sunt usq[ue]
Altare capite nudato.

Cantica maiora Benedicites
et Magnificat Sacer noster
collecta commemorationes
et Antiphona de Beata

Virgine.

Antiphona super Cantica maiora, hac est

Benedictus

Benedicti et Magis: que in hoc officio vi tpe, et sicut
in vespere dicuntur inter alia Abbas ipsemet si patr
sit, in eis absentia Prior vel superior Clericj que pms
est. Ad hanc Cantica sunt non a populoq; extra sedu
ria sua varij alteram Clorum dicto capitulo regad
gloria. Ad Tequitaria huius officij. S. Hygidelemon, Pater
noster, collectam, conuenientem modo agat, quo et in yr
circa Conclavem officij nocturnalis agendum est
praelocuti sum. Excepto quad non dicitur singulis sub
silentiis Patrum noster, sed sole Prendens statim sequor
dare dicit vel cantit sub voce, cibetis inaudibili
et audiens libet, ut ultima pars eis orationis ab omni
respondatur. sed libera nos a malo. Nam orationem
sequitur collecta officij secundum ordinem sacerdos
inter legendum et cantandum collectam in laudes
et vespere te stat erectus ad Altare uero, pue mili
net Conventu, pue genua flectit, in ceteris vero con
format se Conventu. Collectam officij si cum est festo
eiusdem vel quanto pro tempore ratiōne deconde
non sunt, semper sequuntur Commemorations seu
luttatio Sanctorum: In Quicq; semiduplicibus
et simplicibus seu triuim lebt: Recipiendo a Com
memoratione de B. Virgine; in ferialebus autem diebus
a commemoratione de sancta cruce.

69

Notandum tu in ordine Commemorationum post
commemorationem B. V. semper singuletur debere
hieri commemorationem SS. Agoston, Petri et Pauli
iuxta mandatum S. C. N. Papa Pauli V. et declaracione
S. Congregacionis Sacrorum rituum per obrendario

prefitam

prefixate leinde modo statuoj vel subtronorum.
SS Benedicti: de pace.

Attendendum Collectam officij principalem Laudum et Vesperarum semper concludi. Per omnes diecias commemorationes requoruntur. Sub hac Collecta ut in alijs fieri consuevit Chorū regine Chorū stat incedat, usq; per omnes huc ad per omnes fec. erigunt se et vertunt facies ad Altare, in te Amen

Quo ordine quando et quales per annum fieri debent Commemorationes V. Rubr. e ad. n. 123.4.

Collecta Commemorationes nequam finirentur per omnes nisi turbam sicut ultima, vel si fuit iuxta commemoratione.

Hd Commemorationem Antiphona stat intra cedilia testo capite, versis vobisq; est Regio se Chorū ad vertendos vero et vibrantes non incedat, sed uerba ut se ad Altare sic remaneant usq; ad finem seu fidelium.

In annibus Festis Dupliibz vero sine Vespera et Laudis se cantantibz, fidelium Ora cantar semper sub certo tono à duobz minoribz ad legit: si vero non cantantur, sed haec sunt legantur dicitur ab officiante, italibz Choro, Deo gratias. Ad reliquias horas dei minores sunt legantur sine cantantur, semper ab officiante dicitur.

Fidelium nequam cantantur sed ad omnes horarum hanc post Benedicamus, excepta prima et Completorio, humildiori uoce dicitur. Dicte ab officiante

ab officiente Tidoldum et à Choro Aten regyrant se
et infra sedilia Clory versu Chorum profunde indi-
nantes orant Pater nř, Iudicium Secretō ita ut nulla eis
orationis pars neg. Principij neg. hinc ab officiente
dicatur.

71

Oratio finita et signo à superiore dato, omnes se
erigunt, et tantu' verso Altare obducente dicente:
Qui deb nobis suam facias tuus, Subiectam dilectionem
Aten. Cantore postea incepiente Anto de B.V.
qua pro tempore diuinitate decada vel cantan-
da est ut notatur In fine Psalterij, ad statim ad
formam seu genitatem procentrum. Interquam
in diebus Quicis à primis Vesperis Sabbathi et
toto Tempore Paschali ac eandem de cale prosequentes.
Maneant autem sic genitibz de cale, sabbatordario. In
ad recessum et graduentem surgente vel verso Altare
Rante Idonee officium. Huiusmodi plene facient,
et non surgunt nisi a sagittari, completo opere sed
segnu' deder.

Antiphonae seu Commemorationes le B. Virgine
Hoc eorum ultima runquare cantaber, preler quam
post Completorium ut infra dicter.

Orationi ante concludentem per Cim. tunc fine
legatis prie cantetur semper illa herba adiungatur
Et famularius ab eo adiunctitate custodi. Almo-
luta collecta et dabo vel cantrato à Choro Aten
Officiale. Secundum auxilium parcat longer
notidicum. Chorus respondet cum tubo tripli utriuslibz
Aten. Quo dicto officia quag. iste ad firmas ge-
nerua

genua pectus, orans cum reliquis secretis: laudate Domum
o s genit .

Notandum fidelium Deum et misericordiam suam
orationem semper eadem more, nisi Antiphona cantetur
legi debere. concluso tamen officio, commemorationis
et missalis suffragiis, si fieri debeant expeditius, et
huius celeb  pulchra ac recitata salutare Agnus.

(Quel locum iest Matutinas laudes ac Comme-
morationis, ut ad nullas alias proterea floras pielea-
tur) datog connecto signo à Presidente surgenles
exceant cordis vici et viaj i reverentiaq; soli-
tary ad ingressum Clari superius decessibus fastigis
pergant cum solemnio ad loca sua.

Sic ad o s floras terminatur officium ubi alia
non sequuntur flora, ut dicitur de oratione dominica.

Prima.

Qualiter Prima sit agenda Ruth. brev. 15.
1. 1. 2. 3. et proterea ex initio horarum gregorii ad
Matutinum superius designato decesserit.

Preces sub Prima.

In precibus vero ad Irenam & temporis dicer-
schele reedendis: Notandum quod ad ultimam
petitionem oratio omnia ibane Nas sic credo
in Deum non vertitur s  ad Altare, sed in Regio-
ne Clari tunc in dñe profunde ad ea que
secreto dicuntur, ad ea uero quae clari legantur
sonberet. quando autem genua stendenda fuit dicuntur
inferior

inferius. Ad illum articulum Symboli Apostolici Carnis
resurrectionem esse erigitur stat Gloria contra
Horum ita Malibemini decretum.

73

Hebdomodaris cum adit versus adiutoriu[m] na[m]o
tam op[er]e, quam aet[us] signat se signo crucis maiore.
Quando Confiteor pronuntiabitur tam officiale qua
reliquid est stat ueris multib[us] e regio[n]e non
alternativum Confessio[n]em facienter, quem dum Heb-
domodaris prior fuit, profunde inclinat ipso signo,
inclivis permanet donec a tota congregacione
et misericordia sua. Si dubius soluto. Abolutione per-
cepta erigendo dicat amen. Hebdomodard ab-
soluto tota congregacione idem profunde incli-
nata eadem Confessione eadem modo permanendo
usq[ue] ad absolutionem officiantis et ad indulgentiam
signat se, tam op[er]e pronuntiata, quam reliqui signo
cruis maiore, et dicto ab eis amen ueris multi-
bus ad Altare officiantis dicitur versus, signare.
Ecce exaudi. Ecce uolsum. Dicito tremo. Vobis
et habeat se sicut superius in laudibus ad collectam
principalem determinatum est.

Certis etiam locis in confessione sit pausa sibi:
B. Iohann[es] Baptista; oitis sanctis; verbo et apere;
maxima culpa: B. Ioren[us]; Baptistam omnes sanctos.
Post uenodiamq[ue] ad Horam non dicitur sed dicitur

Martyrologium

Lector martyrologii post Generaliam dedebit agisse

Ave

Itans apud legile in medio Cenac, legit Mensis Luna
 et Sanctorum diem sequentem. Sub lectione Martyro-
 logij redit te deo capite. Ad reliquia que sequen-
 tur S. Maria. et Cenac in adiutorium. et post se
 ad Altare libere in via sedilia stando, usq; ad suum
 glori quod oes incipiunt, et absoluunt sub quoniam
 solito incedunt, usq; ad finit erat quod cum in-
 cipitur exigit se clista eredi e regione Cenac
 manent donec absolvantur. Ad Kyrie eleison statu-
 roris ualibus ad Altare, et dabo sacerdoti regis-
 trales sunt incedunt Chorus uerbi Chorus utq;
 dicatur Et me nos quo audito exigit se etre-
 citores intramulsi per horas. Respicce. Utria.
 Exequitor collecta diligere, sub qua incedendo
 se sacerdos usq; ad orationes suas fieri concensit.
 Officiis cum dies lucis exigit et reuerberat
 se ad Altare, siq; uerbi manent usq; ad fidelium.
 Interim dum collecta pronosticatur, Lector
 Capituli accedit ad pulpitum mediij Chorij, et ea
 prima felix benedictionem modo et ceremonijs
 quibus in Matutinis peti conseruant, cui Superior
 Marii statu benedicit. Quia accepta, legit clavis
 et distinxit Capitulum iusta normam in Ital-
 ieris post ordinari fer. 2. descriptam: ad tu-
 aut facil inceduntur, et reuerberat ad suum
 sedile.
 Adiutorium, benedicta p*ro*^{te} benedicit et fidelium
 non ab ostendente vel hebdomodario, sed semper

a

à superare, qui praeceps est ipsa Abbatie, Priorie etc.
dicitur. Notandum quod Malibeni conclusum File-
tium hoc in loco decendit esse idem tono cum praece-
deribz. Id est post fidelium per Chorum Amen, sequun-
ter statim vir Agnus de Or. cum collecta et reliquis
fidei in fine laudem Mahilianum designabam.
est persoluenda. Quibus finibus et signo à Superiori
dato iter ad Capitulum, secundis praecedentibus, so-
litis reverentibus ut supra notatum est. Nisi etiam ista
canonica subequatur ipsa hunc illa finita acce-
deret Capitulum.

75

76

Cum Prima canitur hunc etiam canitur Martyro-
logium. Premita vero et reliqua resalutantur. Mar-
tyrologium si post officium S. V. legendum sit, legitur
vocis Hora canonica, non officij S. Virginis.

Capitulum.

Capitulum viri et viri in quaestu crucifido
facient reverentiam accedantq; loca sua et dent
versis multibz è regione Marq. Locis ergo suis
constitutis meipat officias commemorationem
cum. Choro respondeat Amen. Lector Martyrolo-
giæ legat vocis de peccatorum ē Thanatologio pro-
sequenti die in scriptorium. Quibus pronuntiatis
Officiis dicit: Requiescant in pace. Tunc Chorus
Amen. Postea cantor vel suonator imponeat statu.
Et propulsis. ad quem stat Chorus vocis. Non enim sedo
capite sed ore et parvulus postea incedit ad
lectorem vero Regule sicut ab: Lector diebit: Cu aut
Tunc Chorus tecum gratias. Absolutis inde agendis
et exhibitis;

77

et exhibitis crucifixo reverentis rursum vix et vix
egredieretur, et ad loca sua cum sacerdoti reverenter.
In Capitulo omnia decanter indirebim.

Tertia, Sexta, Nona.

Dispositio Horarum istarum intelligitur ex hunc
hunc 16. nec ergo est ullorū dispensatione, cum initia
sit reliquias Horarum communia; Hymni semper
idem. Excepta festo Pentecostes, et per eis oda-
vam cum dicitur Aenei creator & p̄s et Psalmis pru-
dencibale dicerum, tempe diebus dominicis et festis
secundis) per reliquias dies septimane semper
quos idem Psalmi, Antiphonae Capitula, versus
cum collectis pro qualitate officij. Conclusio leta-
ndarum orationum ceremoniarum, commemo-
ratiōnis B. Virginis cum reliquis ut in Laudib⁹.

Nota tu Antiphonam ultimam de B. V. post Be-
dicātiōnē non dicendam sequente alia hora, sicut
sit in diebus Letiendorum, quando Tertia Connatibus
ordine, et in Quadragesima, cum festi Primarii
de Tertia et Sexta; Nec etiam quando cum Offi-
cio diei subequitur officium defunctorum vel
Psalmi scandentes, aut letanda. Negebant
quando post aliquam horam immedietate sube-
quiter missas, sed post omnem calendas subequitem
et ultimam horam de laudo vel pro temporata
conditare genua flectendo.

De Missæ Officio

Congr. accommodat se quantum fieri potest

celebrari

Celebranti quoad quatuor stationes, genuesfestiones.

77

Hæc rubrica præcipue notanda, quantum fieri per ratione Cantus et Ceremoniarum.

Introitum dum Cantus Seniores et postissimum Officium patres se habeant libros Graduale, Hunc oratione et præterissim interioris Chori, apud Stalpum ad Cantoris Mysteriam et Ordinationem cor de libro cantabunt. Cantores diligenter superiorem Chori pro moderatione cantus observabunt. Ad Introitum qui in sediliis sunt e regiæ Chori versis uulnibus vel ad Gloriam in excelsum. Tantes manent. Quia in Gloria patris. Non verum Introitum cantatur sed in dominatio à toto Coro. Nunquam ad Introitum nisi feria quarta maioris hebdomadae, cum canitur In nomine Patris ac genio Hallelujah. Nam in principio quam in repetitione genua Hallelujah.

Ad Kyrie: denudent capita; et Neat aëson dñe
sus à podio semoti versis è regione uulnibus, et
ipsius alternatim monies cantoris sita ut Chor
in quo incepit quater signet: interposito temel
Credo: alter uero Chorus bit ducat kyriecl: inter
posito bis Credo cl: tertiūm in kyriecl: Chor
quem contingit ex ordine incepit et concurreat
alio Choro finient. Simul Gloria in coelum est.
Credo licet alternatim Chor decantet per versus
suos, concurreat in fine in final ducat Amens
Trinitate ult. Kyrieclleton concertant uulnibus ad Altare
sacerdos duxerit Gloriam in excelsis dum cantor
incipit et in terra rapt reducant uulnibus et Neat
seruit ante sub Kyrie. Cum autem duxerit, Adorans

2e

78
profundig.

adoramus te, genitrix inclinans se ad uerba genitrix agens
tibi. Ad Iesum Christum, et erigendis se ad coronans te,
ubi primo loro dicitur, et iterum dum circa sacerdotem symi-
repetitur, et ad suscipe deprecat:

z. 4

Finito vero hymno conseruant se ad Altare et qua-
do ante collectam aliquam dicitur, flectant genua.
omnes genua flectant, et ad Lectern, erigantur et
debet more solito inclinari usq; ad per omnia. Sacerdote
autem uerente se et dicente dominum nobiscum;
oec deest versus ad eum capita sua humiliter,
et statim ut uerba sicut finierit se erigentes. Sipi-
natur factior quodcumque haec salutatio a sacerdote
in Missa sit ad Consecratum.

z. 5

Post oremus oec redireb; ad iunctum facilius stet
indipendit ut premisimus usq; ad finem 3. e collecta.
Ad collectam 2. et 3. Missa ad Commemorationes
et Suffragia stet reuersus Altare detedicit capitibus
finita postquam credidit uerbi ad Altare, ultima
collecta responderunt sonor ledebat oec intensa
addeatur.

z. 6

In Missis anni feriarum ad uento, quadragesima,
Quatuor temporum et Vigiliarum que remuntrantur
ac in Missis defunctorum, genua flectentur ad orationem.
Quando 3. e collecta cantatur solenniter haec aliae
subsequentes, que non possunt omni; eundem tonum fa-
bentur.

Eustola Graduale Tractus,
Alleluia, Sequentia

Dum

Dum canratur Epithola vel Propletia, graduale
aut Traistro vel Alleluia cum versu et sequentia sede - 79
aut Fratres: sed genua flectunt ad sarcina
Palmarum, et in Prosa de S. Cucce. ad illa verba
in Epita: In nomine patris genu flectar. ad versus
Adiuva nos. et ad versus Veri sancte Sedis. secundum
prescripsum et rubri: Missalis. Quod et de sequentib[us]
cantando observandum.

25.
26.
27.

Evangelium.
Finito autem Cantu, Convenerunt uerbi facies ad Altare
cum Euang: et procedens ut est voluntate. et Inni-
tium, vel Lectionaria S. Evangelij, canitur. Atque li-
berie extra letitiae uerbi Altare detulit capite:
ad Gloria filii. in dñe, segrales se cruce sive
ueri manent, donec fundatur Evangelium.

28.

Sub Evangelij sunt genuflexiones ad illa verba
in Euang: Nativitatis et in fine Messe, Et uerbum
caro factum est. Et in Euang: Epiphanie, cum natus
est. ad illa verba. Et procedentes adorauerunt eum
Et ad illa verba Evangelij feria post quatuordecim
Quadragesime. Et procedentes adorauit. Et quando
legimus Passio ad illa verba: expiravit vel emisit spiritum.

Credo.
Quod si Credo in unum Deum, dicatur, Cantore
subiungente statim omnipotentem uerbat se Chor
et Choros et de stirpe stantis suis. Ad uersum autem
Et in carnibus est. remoneant a pedio acudantes capi-
tibus, et sic stat usq; ibi. Et Nomen factus est.

Fine

hunc ates procumbant super formas seu genitoparia,
leuibus se ad Crucifixum dicentes simul adorantes, incli-
nantes et ad Clericis ceteros perigant se.

Offerorum.

Finito Symbolo ad patrem uerbum, reducant facies
ad Altare, et Cantore incepiente offerendum uerbum
se Sancte sicut ad Patrem omnium Misericordia. Cantato uero
Offerorio, et redactis iterum ad Altare uulnus agita
maneant usq; ad Sandu.

*Alia in Ecclesiis
C. 20. 15.*

Notandum haec cum in diebus Festiis 1. & 2. Clavis
incensatur Altare, officiant Abbas atque Chorus et Mi-
nistri. Hoc est uerbi uulnus ad Altare. Tunc solle
ad uerbum offerenda mortuorum; Hostias et precia
sibi dñe laudes offerendo, uenturam ad Altare.
Sacerdote cantante Gratias agamus, et in Pro-
fessione supplici voce dicentes, humiliant capite sua
uersus Altare.

Dum Cantor incipit Sandu reducant facies de
Altari, et silent sicut ad Resurrectionem. Sandu quoq;
per uices auertit; Ita nimurum ut primum Scholus
Cantor caulet, secundum alter Chorus, tertium Sandu
Omagis Sabatois rurq; Cantoris Chorus. Nreni fuit
ali, alterius Chorus alterius imponit. Deinceps uirum
prior Chorus. Benedictus uerbum alterius Chorus alia
deuina uero dei uerbi Chori simul castando fuit.
Ad Elevationem Venerabilis Sacerdotis ad geni-
toria, sed in plano extrema sedilia uersus Altare
genua

genua flectant deuotiori et contemplationi vacantes,
usq ad Pasco Domini. Ad quod signat se, fronte pari,
et pediori pollice dextre manu figuram Crucis im-
primentes certimacq sanguines, et reducatis ad mucorem
multiqz, et Antes regiope fiant ad Agrecol: decan-
tantes Agreg dei, per uices suatu: sanguis tertio
repelendo. Quando ultima pars Agreg dei bona
nobis pacem canit, Virg: Chors suetu in alijs que
in Nossa uideamus cantantes in ueru absoluuntur.
Quo percantabo si nondum confundauerit sacerdos
aut si forbe communicatur fiant, iterum genua flectant
recumbentes ut prius, donec Minister figura fecerit
cum angulla, quod ad secundam fauere abliudore
ut si praeveni: cotig figuram faciat ppter propria-
tam Communionem, nunc surgentes sunt ad libras
decantantes Communionem.

81

Omni tempore dum ad Missam Conuentualem
fit Eleccio Corporis Domini, calix cum sanguine,
item dum Trahibz Sacra Communionio praedigitur, et
dum ministrum Domini Corpus sibi in vaso report-
uatur ad Altare, vel aliunde extra Ecclesiam deferit
vel referit in locum suum, fuit in terram genibus
deuotissime adorantem, quem sub altera specie
ibidem non dubitabz esse presentem. Similiter foris
Ecclesiam ubilibet existentes tam Conuentuales
quam Sacre ad Eleccionem Missa Conuentus
figro sibi inservante, flectendo genua creant.

Propter Eleccionem vero per Communionem,
qua fit ad priuatas Missas, trahet in Choro gisantes,

pro epere

pro opere bei congregati, salibum, ceremoniis, ritum
inibi mutare non coguntur nisi quod sub officio vel
Psalmodia non apparetur. Hanc delectus Capitulorum ad
finem supra dictae Elevationis.

Tempore Paschalis post Elevationem erigunt se
caelus uerbi Altare usq; ad Communionem. Ita Mole
mij.

Orationes post Communionem

Idem quod in orationibus ante Episcopam observandum
ad Benedictionem sacerdotis ad formam genae fidelium
de techo capite. Data Benedictione se erigant, et
techo Evangelio salim signo a superiore dato prostra
subsequenda, orant secreta Patrem, et Ave Maria
Quam sancti alias Horas ut supra daturum est proce-
quuntur.

Notandum. Hanc summa missa dispensationem eos
potissimum tangere, apud quas peritorum copia,
loci seu horae qualibet, et alia requida inuenient
celeri uero deuotiori quantum fieri potest accommo-
dant.

Vespera et Completorum

In Vesperis omnia fiunt ut in Laudibus.

Post Collationem cum ad Templum pervenirent, et
præ aliquo more solito flavis genibus orant antequam
dicuntur Iudee Domine. ut sit quanto etiam non si-
nister callatio. In Completorio ad Iudee Domine.
et per Vesperum usq; ad Patrem qui statu delectis
capitibus. Lector rebus Benedictionem habet se in
vitis recens in Matutinis de Benedictionibus determina-
tum est. Ad Patrem ut profundi chorus versus Choru
se dedicat, nisi genua pro tempore sunt in alijs

Horis

Horis fletenda sunt ut in feria dicatur. Confiterut in
Prima. Reliqua sua per annum ut in Eccliesio dedica-
tione tempore eadem habentur.

83

Id Benedictiōnē ultimam Benedicat et custodias
genitifstant (Si etiam ad sequentem Antiphonā genia
fletantur) alias sunt. Superior in tempore benedicti
Benedictione accepta immediate sequitur Antiphona
de B.V. cum sequentiā ut supra in Laudib⁹ distinctis.
Qua finita dicunt aës fletis genibus, aut secundum
tempus profundi inclinati salterū. Ave Maria
Credo in Deum: et postmodum ad sonitum can-
parei Ave Maria ut superius ad Laudes; et conse-
quenter dato signo à Prædicatori surgentes excant
Egressi vero sunt ordinariæ foris ostium præbola-
tes aspersione aquæ Benedicte & Prædicatori frumentū.

De Officio B. Virginis

in Sabbatis

In omnibus sabbatis per annum extra Aduentum
et Quadragesimam, ac nisi quatuor tempora aut
vulgaria occurrant aut ostendere, aut aliud festum
sive officium aliusq. dñece infra hebdomadam
sonendum impedit, semper ostendum sit de B.V.
eo modo quo sit de festo simplici, quemadmodum circuca
sime breviarij depositum. Et festo aut simplici
in sabbato occurrente fit tantum commemoratio
officium in summa misse de B.V. dupliciter cum
pulse organicas ad semper habentur. Et hoc
officio per soluendo V. rubri. generales breviarij
et rubri. Specialem in fine missæ officio praedictam.

De Officio parvo
B Virginis.

Officium parvum B. Mariae non dicitur quando fit officium in let. nec in vigilijs Nativitatis Domini, Epiphaniae et Pentecostes nec in ferijs maioris Novembris, nec in feria 6ta post Octauam Ascensionis Domini nec in sabbatis, quando officium fit de S. Maria, quibus diebus omittitur a primis vespereis et in vespere Nativitatis à Matutino.

In officio parvo B.V.M. idem servetur quod in alijs horis canonici quod maledictiones et genitificationes sic Molt Semij. Cum dicitur in Choro in Matutinis et in Vesperis exponitur officio deo, in alijs horis posponitur. Hoc officium semper humiliori voca recitatur quam hora canonica. Ad Ave marie Alta. fice dicatur in officio regulari, fice in officio de Comunione sacerdos genua flectens. Ad principalem Maledictionem cum dicitur Ave Maria, dicitur pat pro prima uoce genua flectens.

Norandum autem quod uideung. inueniuntur Angelicae salutationes pro maledictione. Ne o breui Atra uel versuulo recitantur.

Ad gloriam patris uideung. dicitur in hoc officio maledic in depositi omnes. Semidiles suedentes Benedictiones in nocturno eiusdem, usq. tractamen uel uelutus laudes huius officij nulla premotis oratio secreta, sicut cantibus flora regularis. Laudes enim B. M. V. conuenientur in mediate nocturno eis officij et sacerdotibus aucto nocturno regulari. Maledictas ad Cantica Evangelica, Recitatione, Ray-

Magnificat

Magnificat et Nunc dimittis, superior Chorū intereat.
Notandum autem quod in medijs versuum Hymnorū
et Psalmorū huius officij ex more fieri concrendū
paucū tempore, quod et similius in officio De-
functorū, Psalmis solemnitatisibz, Gradualibz
et Ceteris qua pro tempore direxanī dicitur in
Conventu obseruantur, excepto Psal: Miserere domini
legitur post repetitionem pro Gradualibz adhuc
abientibz ad Chorū, id quily plena obseruanda est
paucū. Sub Cantibus Evangelicis hanc abeit, appella-
tione, et discesserit. Altera v. i. Antiphona officij.

85

Septem Psalmi Psalteriales

cum Litanijs.

Dicuntur flexis genitis in oībz 6. tis ferijs Quadra-
geundā, grandis officium sibi de Tertia. Litanei autē
enīmīs septem Psalmis dicuntur in Litanijs maiorijs
in Testo S. Mathei, et in oībz ad eis Rogationum. Di-
cuntur autem in Quadrageunda in Coro, & grandis
hora quarta iuxta statuta. Extra chorum pro op-
peribus ibi temporis.

19.

Psalmi Graduale

Dicuntur in Quadrageunda terza qta cuiuslibet
Hebdomade, non in pediba aliquo Testo 12. Iob. In
Choro istam hora Quarta iuxta Statutorum
Indulgesciarum.

Quelqua ex Rubricis Psalmis insertis.

Officium

Officium Defundorum.

Dicunt Extra temp[us] Paschale prima eius mensis
 die non impedita festo 12. Iun. vel in die infra
 Octauam, aut qua Sabato in hac talis; alioquin
 prima die non impedita. In sedente autem et
 Quadragesima feria 7. cuiuslibet hebdomada
 similes non impedita. In choro ordinariè
 per annum diebus post officium diej, id est
 vespera post vespere, et Matutinum post laudes
 diej, nisi alia sit consuetudo Ecclesiarum sicut
 in hac Congregatione Alsaciæ concessum habere
 similia officia à scandis hora quarta in
 Quadragesima. Extra Chorūm vero pro opor-
 tunibale temporis.